СЕРЕДА, 7 ВЕРЕСНЯ 2005 РОКУ ■ № 167 (3667)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Перестати говорити неправду, відмовитися від підміни реальної політики масованою пропагандою

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

З виступу Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на відкритті восьмої сесії Верховної Ради України четвертого скликання

6 вересня 2005 року

З відкриттям VIII сесії в Україні фактично стартує новий політичний сезон, який завершиться виборами у березні 2006 року.

Це буде найвідповідальніший етап у нашій новітній історії і в діяльності Верховної Ради. У свою чергу вона повинна, по-перше, якнайшвидше завершити своє сходження на позиції, властиві вищому представницькому органу народу, демонструвати щоденно спроможність підтримувати на принципових засадах конструктивний діалог з Президентом та Кабінетом Міністрів для розв'язання насамперед проблем загальносуспільного виміру, безкомпромісно обстоювати інтереси українського народу.

Верховна Рада має насамперед відповідально представляти народ і суспільство, а вже потім владу.

По-друге, вона повинна забезпечити реалізацію державних сценаріїв розвитку подій, а якщо потрібно — й виробляти їх, унеможлививши нав'язування країні будь-яких інших планів — чи то іззовні, чи то певних партій, груп, кланів. Що у багатьох випадках може бути одним і тим же.

(Закінчення на 2-й стор.).

Подолати кризу управління і повернути довіру суспільства

■ **ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА**

Ранкове засідання 6 вересня

За участю 415 народних депутатів відкрито восьму сесію Верховної Ради України четвертого скликання. Окрім парламентаріїв, представників ЗМІ на церемонії відкриття були присутні члени уряду на чолі з Першим віце-прем'єр-міністром Анатолієм Кінахом, керівники судової гілки влади, Нацбанку, Рахункової палати і Уповноваженого ВР з прав людини, голови обласних рад і представники дипкорпусу.

Виступ з нагоди відкриття сесії Голови Верховної Ради Володимира Литвина був коротким і критичним. Закликавши до конструктивного діалогу парламенту з Президентом України і Кабміном і відзначивши проростання окремих позитивних паростків у державі, Володимир Литвин зробив узагальнення висновок: Україна значно ослаблена порівняно з минулим роком.

(Закінчення на 2-й стор.).

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

«Азот» завантажено на 20 відсотків. У міста можуть початися проблеми

Тим часом спроби реприватизації сєвєродонецького «Азоту» супроводжують численні демонстрації протесту працівників підприємства. У зоні конфлікту помічені представники різних партій. Народний депутат соціаліст Микола Рудьковський виступив на сесії Сєвєродонецької міської ради. Його обвинувальна промова була спрямована на адресу Мінпромполітики та уряду. Сєвєродонецькі комуністи, навпаки, підтримують ідею повернення «Азоту» в державну власність. На знак протесту проти того, що представникові Мінпромполітики не дали виступити на міській сесії, депутат міськради комуніст Сергій Гуленко залишив зал, звинувативши присутніх у необ'єктивності.

(Продовження читайте на 4-й стор.).

За заслуги перед народом

Учора Перший заступник Голови ВР Адам Мартинюк вручив відзнаки Верховної Ради України групі народних депутатів. За заслуги перед народом, вагомий особистий внесок у справу державотворення, активну участь у законотворчому процесі та високий професіоналізм почесною грамотою ВР нагороджено, зокрема, Володимира Демьохіна, Сергія Правденка, Івана Бастригу, Миколу Будаг'янца, Олександра Єдіна, Олександра Задорожнього, Михайла Мельничука, Миколу Нощенка, Леоніда Сергієнка, Олександра Царенка та Миколу Янковського.

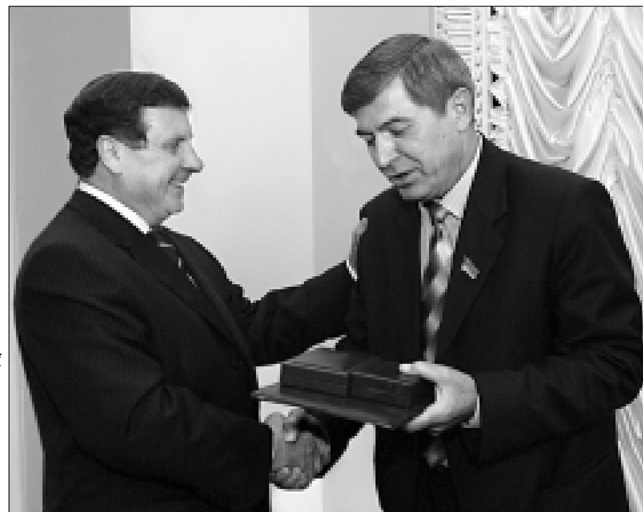

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Володимира Демьохіна, Віктора Кириллова та Сергія Правденка **(на знімку праворуч)** нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня.

Івана ВАСЮНИКА призначено виконувачем обов'язків державного секретаря України

Складова чесних виборів

Складання якісних списків виборців — справа честі для Центральної виборчої комісії. Саме це питання розглядали на вчорашньому засіданні ЦВК. І хоча закон «Про вибори народних депутатів України» набере чинності лише 1 жовтня 2005 року, дві його статті — 39 та 40 — вже працюють (з 19 серпня 2005 року). Це пояснюється тим, що для виготовлення достовірних списків потрібно чимало часу. Тож з початку серпня комісія разом з органами місцевої влади приступила до роботи. А Кабінет Міністрів 31 серпня 2005 року прийняв постанову «Про деякі заходи, пов'язані із забезпеченням підготовки проведення у 2006 році виборів народних депутатів України». Якою доручив Міністерству закордонних справ, уряду Криму, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним, районним у містах Києві та Севастополі державним адміністраціям утворити відповідно робочі групи обліку виборців.

Новоскладені списки слугуватимуть не лише на парламентських виборах 2006 року, а й стануть основою для створення майбутнього Єдиного реєстру виборців. До того ж у новій редакції закону враховано всі зауваження, подані свого часу комісією. А це, упевнені члени ЦВК, значно покращить їхню якість.

Перестати говорити неправду, відмовитися від підміни реальної політики масованою пропагандою

З виступу Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА на відкритті восьмої сесії Верховної Ради України четвертого скликання 6 вересня 2005 року

(Початок на 1-й стор.).

Передбачуваність, прогнозованість і позитивні результати, а не доктринерство, популізм і конвульсії — ось що потрібно Україні.

Неодмінна первісна передумова для цього — в об'єктивній оцінці того, що у нас відбувається.

Так, окремі позитивні паростки повільно, але проростають. Віра людей у можливості і здатність влади реалізувати обіцяне зберігається.

Разом з тим нам треба і перестати говорити, принаймні собі, неправду, відмовитися від підміни реальної політики масованою пропагандою, яка нагадує набіги на Україну, перестати маніпулювати статистикою, дезінформувати громадськість. Причому з будь-якого боку.

Те, що відбувається в Україні, можна вкласти у формулу: якщо до зловісного вчорашнього минулого, про яке так багато мовиться, додати світлого майбутнього, про яке так одностайно запевняємо, вийде сьогодення. Іншими словами: все робиться начебто по-новому — а здебільшого виходить за Кучмою.

А реальність така, що Україна через об'єктивні і суб'єктивні чинники значно ослаблена навіть порівняно зі складним минулим роком. Характерні ознаки цього: політична нестабільність, і здебільшого через генерування розколів, відцентрових явищ, протистояння й конфліктів, економічна стагнація із загрозою переростання в економічну кризу, відсутність помітного прориву у зовнішній політиці попри гарні перспективи, невиразний морально-психологічний клімат у суспільстві.

Зрозуміло, що за все це Верховна Рада несе свою частку відповідальності. Як і відповідальність за те, щоб країна якнайшвидше і з найменшими втратами перехворіла слабкістю, вийшла на масштабні перетворення з відчутними позитивними результатами, підкріпила соціальний аспект продуманою економічною політикою.

Для цього потрібно зосередитися на розв'язанні таких ключових завдань.

Перше. Визначити і зафіксувати чітку концепцію, стратегію загальнонаціонального розвитку, рішуче відмовитися від політики на основі схем, перестрибування з теми на тему, відтворення хрущовських обіцянок, особливо під вибори.

Суспільство готове і потребує серйозної розмови, дискусій. У першу чергу, щодо життєвого рівня, безпеки громадян.

Особливо важливо витримати таку лінію у роботі над держбюджетом на 2006 рік. А також у своєчасному і адекватно жорсткому реагуванні на ситуацію в енергетичній, аграрно-продовольчій та грошово-кредитній, експортно-імпортній та інших сферах, які сьогодні постають як першорядні проблеми національної безпеки.

Друге. Подолати кризу управління, повністю оволодіти ситуацією, зосередитися на внутрішньому облаштуванні країни. Реалізовувати в політиці те, що відповідає суспільним настроям. Зосередитися на політиці можливостей.

Рішуче покласти край спробам перерозподілу власності в інтересах кланів та олігархів.

Окремо й акцентовано необхідно вкотре сказати про намагання перемонополізації ЗМІ.

Фактом є те, що завдання деолігархізації країни, про що ми багато говорили, може звестися до появи нових «сімей» за рахунок інших. А в кінцевому підсумку — знову-таки за рахунок людей. Треба дати можливість людям взяти долю країни у свої власні руки.

Україна має стати державою чесних людей.

Третє. Відмовитися від намагання обертати наші дії переважно на зовнішній формат, для того, щоб сподобатися та задекларувати свою демократичність, замість того, щоб створювати такі необхідні цивілізаційні підвалини всередині країни. Захоплення виставлянням напоказ дружнього ставлення до України має співвідноситися з нашими національними інтересами.

Треба налагодити й утримувати прагматично-дружні стосунки з центрами сили і впливу — це насамперед США та Євросоюз — а також з країнами-сусідами.

Слід усвідомити, що формалізація і охолодження стосунків з Росією не додає ваги Україні. Так само, як і підтвердження нашою поведінкою тези, що бути сусідами далеко не завжди означає бути близькими. Україна пробує стати на шлях експорту демократії в той час, як у цьому плані нам є що робити вдома.

Звідси ще один висновок — необхідність активізації міжпарламентських зв'язків. Там, де тимчасово складно знаходять спільну мову політики, можуть більше говорити парламентарії.

Четверте. Вибудовувати політику на основі примирення, порозуміння й компромісу.

У зв'язку з цим варто звернути увагу на те, що в багатьох випадках у нас розуміють компроміс як слабкість, як чергову стратегічну висоту, яку відвойовують для того, щоб знову почати стратегічний наступ на суперника.

Хоча, думаю, час усім зрозуміти й те, що будь-яка барикада ділить будь-яку вулицю на два тупики, з яких немає виходу.

П'яте. Посилити увагу Верховної Ради до кадрової політики і кадрової роботи з урахуванням позиції глави держави про необхідність серйозної кадрової ревізії.

Складається враження, що в цьому питанні ми недалеко відійшли від середньовіччя. Якщо раніше переможці отримували як приз території і населення, то зараз — право на керування — і територіями, і сферами, і людьми.

Уміння своєчасно викрикнути гасло не повинно служити підставою для того, щоб обійняти ту чи ту посаду.

І ще одне: раніше не можна було обійняти посаду без членства в партії, маю на увазі відповідні посади. Зараз посадовцям дедалі частіше натякають, що без опартійнення у них немає майбутнього.

Треба серйозно говорити про все це, як і про якість кадрів та ефективність їхньої роботи.

Українська політична еліта повинна представляти інтереси українського народу, а не конгломерат інтересів, і не нагадувати недозрілі плоди.

У Святому Письмі є слова: не служіть Господу руками. Перефразовуючи їх, давайте скажемо: не можна служити Україні руками.

Загалом, шановні колеги, нам потрібно вийти на широкий суспільний діалог з приводу того, що відбувається в Україні, що потрібно робити, щоб Україна виростала, щоб призупинити поглиблення протистоянь і розколів на різних рівнях і за різними ознаками, утвердити спокій.

А то виходить так: хай би що і як люди говорили про владу, вона думає про людей гірше.

Наше завдання — не допустити відділення держави від людей.

На мою думку, варто було б Верховній Раді України запропонувати провести «круглий стіл» або серію «круглих столів» за участю тих же представників країн і міжнародних організацій, які виступали посередниками у врегулюванні політичної кризи. Приурочити його до першої річниці президентських виборів і обговорити, як реалізуються досягнуті тоді домовленості, що вдалося зробити і що треба робити надалі нам усім разом.

Треба не приручати суспільство і людей до нових реалій, а ввести в практику постійний суспільний діалог.

Шановні народні депутати!

Як і попередня, так і нинішня влада прагнуть допомогти Верховній Раді краще зорганізувати свою роботу. Це можна і треба вітати, якби за цим не проглядалося тоді й зараз непереборне прагнення здійснювати зовнішнє управління вищим представницьким органом народу. Така опіка неприпустима.

Принагідно нагадаю, що в усьому цивілізованому світі, до якого ми прагнемо, саме парламентська більшість формує уряд, а не навпаки.

У принципі, якщо буде продовжуватися наполягання, можна було б поставити на голосування питання: чи підтримує сьогодні Верховна Рада пропозицію щодо утворення більшості? Але це буде розглядатися як своєрідне голосування за вотум довіри.

Скажу більше: питання формування більшості і підвищення прохідного бар'єра — це, як мені здається, як випливає з експертних оцінок, дві взаємовиключні проблеми. Які до того ж взагалі не цікавлять людей.

Отож давайте краще будемо працювати, попередньо консультуючись і узгоджуючи новації, а не шукати приводів для збурень, у тому числі через обмін заявами. І виходити на парламентський, а отже, суспільний загал лише тоді, коли погоджені позиції.

В іншому випадку — відкладати пропоновані новації до кращих часів.

Достатньо вже маніпуляцій. Вони нічого не дають, окрім пониження авторитету усієї влади, пониження авторитету країни.

Це чесна позиція і давайте на ній будемо стояти. Це краще, ніж ненависна дружба.

Складнощів у нас і так вистачатиме, особливо з огляду на передвиборчу кампанію. Тим більше, що парламентські вибори, судячи з усього, будуть вестись вже з прицілом на наступну президентську кампанію.

Та що там вестись — уже ведуться.

Такі українські реалії.

Вважаю, що Верховна Рада повинна зробити все, щоб передвиборча кампанія і вибори 2006 року гарантовано були чесними і прозорими. Функцію моніторингу і контролю має взяти на себе Погоджувальна рада.

Не менш важливо забезпечити конструктивну законотворчу діяльність парламенту, повернувши йому таким чином той високий рівень довіри, на який він заслужено вийшов у листопаді—грудні 2004 року.

Збалансувати політичну і законодавчу функції, піднести їх на належний рівень, продемонструвати на практиці цивілізовані взаємини з Президентом і Кабінетом Міністрів, взаємно відповідальну і зрозумілу людям політику — розглядаю як магістральну лінію поведінки Верховної Ради — сьогодні і завтра.

Іншого — не бачу!

Дякую за увагу.

Подолати кризу управління і повернути довіру суспільства

■ **ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА**

Ранкове засідання 6 вересня
(Початок на 1-й стор.).

Він також нагадав про формулу оцінки нашої дійсності: якщо до зловісного минулого додати світле майбутнє, то виходить сьогодення. Керівник парламенту пропонує визначити чітку концепцію розвитку держави, відійти від «політики схем», подолати кризу управління, покласти край спробам перерозподілу власності на користь інших кланів та олігархічних груп.

Торкаючись завдань власне парламенту, він наголосив, що найвищий представницький орган повинен відповідально представляти спочатку суспільство, а потім владу. І в такий спосіб повернути довіру до ВР хоча б на рівень листопада-грудня минулого року. Не оминув і злободенну тему формування парламентської більшості — з цього приводу нагадав, що за класичною формулою парламентська більшість формує уряд, а не навпаки. І власне питання про створення більшості можна було б поставити на голосування, але його результати тоді варто буде розцінювати як вотум довіри чи недовіри уряду.

До речі, парламент цього дня поповнився двома депутатами, які склали з парламентської трибуни присягу. Це відомий поет Володимир Цибулько, який увійшов до фракції УНП, а також молодий соціаліст Євген Філіндаш.

Дискусії, які варто було очікувати, викликав проект постанови про порядок денний восьмої сесії. Але прийняли цей документ досить швидко (282 голоси «за») через те, що низку проблемних (неузгоджених) питань порядку денного було вилучено в окремий список. Насамперед це питання визнання воюючою стороною ветеранів ОУН-УПА, переселенців, жертв політичних репресій. Саме ці питання, що також неважко було передбачити, знову не пройшли під час неодноразових голосувань. На це досить гостро відреагували у виступах досвідчений політик Геннадій Удовенко, який назвав великою помилкою невключення до порядку денного законопроектів про реабілітацію жертв політичних репресій, та Григорій Омельченко, котрий звернув увагу колег на чергове поховання таким чином пропозиції розглянути звіт тимчасової слідчої комісії з розслідування обставин загибелі журналістів Гонгадзе, Александрова та інших резонансних злочинів.

Законодавці прийняли постанову про недопущення закриття об'єктів соціально-культурного призначення в сільській місцевості. Досить гостро обговорювали і кілька разів голосували за проект постанови про інформацію уряду про посилення боротьби з наркоманією в Україні. Тут каменем спотикання стала пропозиція комуністів визнати роботу виконавчої влади незадовільною, але вона не набрала відповідної кількості голосів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На відкритті сесії хор виконав Гімн України

На порядку денному нинішнього засідання — проекти постанов про дитячу безпритульність, про рекомендації парламентських слухань з розвитку паливно-енергетичного комплексу. На час і розгляд у другому читанні одразу 12 урядових законопроектів, зокрема, про комплексну реконструкцію кварталів застарілого житлофонду, про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій, про відповідальність за порушення законодавства у сфері приватизації тощо.

На початку засідання головуючий нагадав про ювілей патріарха українського парламентаризму Ігоря Юхновського і присвоєння йому звання Героя України, також привітав з днем народження народного депутата Богдана Костинюка.

Парламентарії хвилиною мовчання вшанували пам'ять жертв природних катаклізмів і катастроф, що сталися останнім часом у світі.

Анатолій БЕНЬ.

Навчати інших і навчатися самим, щоб голос учених був почутий

Голова Верховної Ради Володимир Литвин, який водночас очолює наглядову раду Київського національного університету імені Тараса Шевченка, взяв участь у засіданні вченої ради вузу.

Він висловив переконання: інтелектуальна еліта повинна не тільки реагувати на події в країні, а й, передусім, визначати стратегію її розвитку. В тому числі, в економічній і соціальній сферах. Він звернувся до викладачів університету з проханням дати фахову і неупереджену оцінку тому, що відбувається в Україні, й не боятися публічно відстоювати її. Бо нині, зауважив глава парламенту, повчають ті, хто не має на це права.

— Світ не буде любити Україну лише за те, що в ній відбулася помаранчева революція, — зазначив Володимир Литвин. «До того ж, якщо жити лише під гаслами «Кохаймося!», то невдовзі не буде кому вчити», — додав він.

Водночас Володимир Литвин зауважив: «Я не хочу, щоб університет втягувався у політику, але й не хочу, щоб він терпів те, що з ним виробляють». Зокрема, на переконання Голови ВР, варто законодавчо закріпити статус «національний» для вузів. Оскільки його нині отримало надто багато навчальних закладів, чим остаточно його зневілювали.

Варто зазначити, що Київський національний університет імені Тараса Шевченка був і залишається одним із найкращих вузів із усіх показників. Нині до складу університету входять п'ять інститутів, чотирнадцять факультетів та 163 кафедри. Лише цього навчального року до університету вступили 9104 студенти, з них на контракт —1296 осіб. Такі дані на засіданні вченої ради оприлюднив ректор вузу Віктор Скопенко.

Олена ГОРБУНОВА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Діалог сусідів завжди корисний

Під час зустрічі Голови Верховної Ради Володимира Литвина з Маршалком Сейму Республіки Польща Влодзімежем Цімошевичем** (на знімку) **досягнуто домовленості найближчим часом провести тристоронню зустріч у рамках україно-польсько-литовської міжпарламентської асамблеї.

Вітаючи високого гостя, В. Литвин зазначив, що його приїзд є символічним, оскільки збігається в часі з відкриттям нової, дуже відповідальної парламентської сесії. «Треба цивілізовано пройти цей етап, щоб не було спокуси повертатися назад, — сказав Голова ВР. — Непросто буде поєднати політичну і законодавчу функції парламенту, але важливо зберегти і примножити потенціал співпраці Верховної Ради з Президентом України та урядом».

Обидва глави парламентів висловилися за потребу активізувати міжпарламентські взаємини, зокрема у рамках україно-польсько-литовської парламентської асамблеї. На думку В. Цімошевича, діяльність цієї асамблеї є достатньо ефективною, щоб уже зараз говорити про конкретні результати. В свою чергу В. Литвин підтвердив готовність України до активізації роботи в рамках парламентської асамблеї, відзначивши великий потенціал міжпарламентської складової у поглибленні україно-польського діалогу. «Міжпарламентська складова повинна відповідати високому рівню україно-польських відносин, заданому президентами обох країн», — зазначив Володимир Литвин.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Наближення виборів відчувається, але парламент працюватиме злагоджено

■ ДУМКИ З ПРИВОДУ

Чого очікувати від восьмої сесії, як розгортатимуться події в парламенті і чи вплине відставка державного секретаря Олександра Зінченка та його конфлікт із секретарем РНБО Петром Порошенком на діяльність Верховної Ради? На ці запитання відповідають народні депутати.

Ігор ШКІРЯ («Регіони України»):

— Нині змінюються пріоритети в парламенті. Перше голосування з резонансного проекту покаже: немає тієї більшості, яка була навесні. Відбуватиметься переформатування сил. Безлад, який є у владі, обов'язково перенесеться до парламенту і під його стіни. Скандали, розмови про корупцію, які вибухнули у владі, стануть одними з перших питань у парламенті.

Прогнозую більш системну кризу у владі, ніж та, яка є сьогодні. Ми побачимо ефект від підвищення цін на пальне, газ, нафту, комунальні послуги. Проблем в Україні буде дуже багато, і це, звісно, позначиться на роботі народних обранців. До нового року Президент може відправити Тимошенко у відставку. А «завдяки» конфліктам на Банковій народ побачить справжнє обличчя нової влади.

Дмитро СВЯТАШ (фракція Народної партії):

— Усе, що відбуватиметься в суспільстві, зокрема й економічні кризи, позначиться на роботі парламенту. Очікую плідної роботи. А все, що сказав Голова Верховної Ради під час вступного слова, буде не тільки втілено депутатами нашої фракції, а й усім депутатським корпусом. Це — остання плідна сесія, бо, за парламентською практикою, на наступній ніхто серйозно не працюватиме. Очікую прийняття реального, непопулістського бюджету. Держава не може витримати поспіль два виборчі бюджети. Сподіваюся, що не порушуватимуть питання про ревізію політичної реформи і виборчий бар'єр. Інакше роботу Верховної Ради буде дестабілізовано. Цілком певен, що не вдасться змінити керівництво парламенту. Інакше постане питання про розпуск Верховної Ради.

Вадим ГУРОВ («Єдина Україна»):

— Останній бій найважчий. Звісно, головне — прийняття бюджету. Даремно прагнуть підвищити прохідний бар'єр на виборах. Резонансним буде розгляд законопроектів стосовно СОТ — залишилося шість найсерйозніших і суперечливих документів. Будуть бої «місцевого значення». На жаль, трибуну використовуватимуть з політичною і «піарною» метою. Відчуватиметься наближення виборів. А конфлікти поза парламентом — в уряді чи в секретаріаті Президента — сильно не позначаться на роботі Верховної Ради. Мало того, законодавчий орган навіть втручатися в них не буде. А ось перерозподіл власності, звісно, перебуватиме в полі зору народних обранців. Події навколо «Криворіжсталі», НФЗ та інших — це початок великого шляху. «А чому б і ні?» — поставатиме питання і щодо інших підприємств. Є такі підприємства, за які взагалі нічого не платили. Попереду нас чекають серйозні «революційні» події.

Борис БЕСПАЛИЙ («Наша Україна»):

— У ВР має бути утворена коаліція тих сил, які підтримують Президента Ющенка і його команду. Чого очікувати? У «Нашій Україні», наприклад, буде реорганізація — з'являться фракції НСНУ та Народного руху, однак ми залишатимемося партнерами. Від восьмої сесії очікую нормального бюджету. Закони щодо СОТ та інші — резонансні, але вкрай потрібні, проходитимуть залежно від конфігурації політичних сил. Якщо Володимир Литвин і Народна партія підтримають пропозицію Віктора Ющенка про єдиний владний блок (Литвин—Тимошенко—Ющенко), а це було б найкраще для країни, то парламент, уряд і Президент діятимуть узгоджено. І рішення будуть ефективні та енергійні. А в голослівних звинуваченнях Олександра Зінченка на адресу Петра Порошенка мають розбиратися правоохоронці. Всі ці заяви схожі на художній свист. Де факти і докази?

Записала Наталя ЯРЕМЕНКО.

■ ЦІНИ

І чудесам Нацбанку є межа

У Нацбанку обіцяють, що до кінця нинішнього року обійдеться без різких коливань довкола базового значення курсу гривні до долара, яке закладено до держбюджету. Нагадаємо, в розрахунках показників головного фінансового документа-2005 використовували середньорічний курс — 5,1 грн./1 дол.

Водночас посилення курсу національної валюти далеко не завжди є протиотрутою від інфляції. Спокою базового показника загрожує чимало інших чинників. Головний з них — як спрацює економіка і як відбудеться насичення товарного ринку.

У січні—липні на інфляцію істотно впливали секторальні товарні стреси, зокрема, на ринку м'яса. **У 5,4 відсотка інфляції, привнесені продовольчими товарами, 3 відсотки дали подорожчання м'ясної і рибної продукції, котрі з початку року додали в ціні на 15,9 відсотка.** Підвищенням курсу гривні проблему не розв'язати. Поки аграрники не справляються з насиченням ринку м'ясопродуктами, потрібно тимчасово відчинити двері імпорту, обсяги якого, йшлося під час громадської дискусії «Валютно-курсова і монетарна політика НБУ в 2005—2006 рр.», скорочуються. У липні цього року на ввезення у країну м'яса було витрачено лише 8 млн. доларів, тоді як у липні 2004-го — 14 мільйонів.

Подорожчанню палива, що також істотно вплинуло на інфляційні процеси, потрібно протиставити політику економічного розрахунку — шукати відповідь, як зупинити вплив зростання світових цін на нафту на наші внутрішні ціни. Необхідно вести діалог з нафтотрейдерами і нафтопереробниками і знаходити рішення, щоб пом'якшувати ці наслідки.

Гривню може підірвати і збільшення цін на послуги. З початку року зростання становить 5,2 відсотка. Зокрема, тарифи на послуги міського й автодорожнього транспорту підскочили на 15 відсотків. На думку банкірів, панацеєю тут може стати вміння ліпше керувати тарифами природних монополій, зокрема комунальників, і за потреби включати відповідне регулювання.

Водночас хитке становище керівництва Нацбанку заважає йому проводити чітку і виважену валютно-курсову політику. Відкидаючи непрофесійні рекомендації можновладців, головний банк країни в такий спосіб викликає вогонь на себе. За законом главу Національного банку обирають на сім років, але позбутися крісла можна і раніше терміну: у будь-яких коливаннях курсу саме Нацбанк часто роблять крайнім. Хоча дефіцит м'яса чи перебої з цукром — поза компетенцією банкірів.

Втрата незалежності НБУ, за словами голови правління АКБ «Укрсоцбанк» Бориса Тимонькина, нерідко обертається «трагічними наслідками для всієї країни».

Галина КВІТКА.

■ ВІТАННЯ!

Рада Всеукраїнської професійної спілки народних депутатів України у Верховній Раді України та профспілковий комітет профспілкової організації народних депутатів України IV (XV) скликання щиро вітають народного депутата України IV (XV) скликання **ЛОБОДУ Михайла Васильовича** з 65-річним ювілеєм та бажають міцного здоров'я, щастя, радості, успіхів, усіляких гараздів!

Спільними зусиллями до прозорих тендерів

Саме це гасло об'єднало учасників «круглого столу» громадських організацій та підприємств, метою яких є раціональне й ефективне використання бюджетних коштів, створення конкурентного середовища на терені державних закупівель, який пройшов на Харківщині. Питання, що їх активно обговорювали учасники «круглого столу», стосувалися переважно неоднозначності положень нової редакції Закону «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», зокрема формування та діяльності Тендерної палати України, тендерних комітетів, відкритості та прозорості у сфері державних закупівель.

До речі, у Харкові починає діяти зареєстрована у серпні Спілка громадських організацій «Тендерна палата закупівель за кошти бюджетів всіх рівнів», метою діяльності якої є громадський контроль за проведенням державних закупівель. Нині закінчується формування наглядової ради, яка є дорадчим органом Тендерної палати. Тож Тендерна палата звертається до органів виконавчої влади та Верховної Ради України з пропозицією делегувати до складу наглядової ради Тендерної палати своїх представників — з метою нагляду за діяльністю палати та в комісію по скаргам, а також пропонує співпрацю всім громадським організаціям, які ставлять за мету своєї діяльності соціально-економічну розбудову нашої країни, прозорі, чесні торги (тендери).

З цих питань, а також стосовно розгляду скарг, інформаційної, консультаційної роботи або надання висновків звертайтеся за тел. 8 (057) 7191133, e mail ukr-tender@ukr. net

НОВИНИ
СЕРЕДА, 7 ВЕРЕСНЯ 2005 ■ № 167 (3667)

Тарифи на місцеві телефонні розмови можуть зрости на 70 відсотків. Це рішення Національна комісія з питань регулювання зв'язку має погодити з Мін'юстом

Народний депутат Йосип ВІНСЬКИЙ (фракція СПУ): «Соціалісти змушені публічно виступити проти політики уряду в агропромисловому комплексі, яка загрожує йомусерйозною кризою»

■ У НОМЕР

«Азот» завантажений на 20 відсотків. У міста можуть початися проблеми

(Початок на 1-й стор.).

Луганськ. Цей конфлікт болісно відбивається на діяльності «Азоту». Завод працює, але завантажений лише на 20 відсотків. Якщо найближчим часом крапки над «і» не будуть розставлені, у міста почнуться проблеми. Адже обсяг виробництва «Азоту» становить 70 відсотків від обсягу виробництва всіх підприємств Сєвєродонецька. Те, що відбувається на цьому хімпідприємстві, на думку керівників області, — зайве підтвердження того, що не можна змішувати політику з економікою. На 11 вересня страйком «Азоту» організовує акцію на підтримку хіміків. У ній візьмуть участь делегації з усіх підприємств області.

Алла АНТИПОВА.

■ ФОТОФАКТ

На прес-конференції в агентстві УНІАН заступник міністра промислової політики України, голова наглядової ради ВАТ «Нікопольський завод феросплавів» Сергій Грищенко заявив, що збирається подати в суд на голову Фонду державного майна України Валентину Семенюк у зв'язку з розповсюдженням нею недостовірної інформації про його зв'язки з групою «Приват».

На знімку: С. Грищенко показує видані Фондом держмайна доручення на голосування на зборах акціонерів НЗФ.

Фото Олександра СИНИЦІ (УНІАН).

Стала ближчою комора

Вінницька область. На Вінниччині відкрито структуру держрезерву — оператором з приймання збіжжя стало місцеве ТОВ «Зерно Вінниччини». Саме через відсутність на теренах області державної комори, кажуть фахівці, торік хлібороби продали державі мізерну кількість хліба: 16 тисяч тонн із запланованих 63 тисяч. За словами керівника підприємства Юрія Приймака, донедавна зерно доводилося возити на відстань від 100 до 300 кілометрів у сусідню Хмельницьку область.

Віктор СКРИПНИК.

Максі-картки для нужденних

Рівне. Особи з обмеженими фізичними можливостями, які пересуваються на візках, одинокі матері відтепер зможуть за знижками одержувати товари і послуги у більш як 200 торговельних і сервісних точках. 55 мешканців обласного центру з низьким рівнем доходів безкоштовно отримали універсальну дисконтну картку «Maxi-card». До кожної картки додано каталог знижок у Рівному та Луцьку. Спонсором цього заходу виступила рівненська консалтингова група «Євро-Волинь», каталоги надала Фундація імені князів-благодійників Острозьких, власник прав на технологію «Maxi-card».

Олександра ЮРКОВА.

Землю — заповіднику!

Запоріжжя. Територія найвідомішого національного заповідника «Хортиця» незабаром істотно збільшиться. До нього збираються приєднати 2359,4 га території острова Хортиця і прилеглі острови та скелі. Проект рішення про передачу землі днями обговорювали міський голова Запоріжжя Євген Карташов, директор заповідника «Хортиця» Костянтин Сушко, а також землевпорядники міста й області, депутати міської ради. Остаточне рішення з цього питання буде прийнято на найближчій сесії міськради 13 вересня. На думку Євгена Карташова, виділення землі «Хортиці» підкреслить значущість цього символу «козацької вольниці» і дасть можливість збільшити державне фінансування заповідника.

До того ж 18 вересня «Хортиці» виповнюється 40 років. Директор заповідника Костянтин Сушко заявив, що тривалий час ніхто не міг розв'язати питання передачі землі заповідникові. Він подякував ініціаторам цієї ідеї і запропонував встановити на острові Хортиця стелу з іменами депутатів, які проголосують за передачу землі у власність заповідника.

Ігор САМІЙЛЕНКО.

Демографічний вибух очікують через півроку. А от дефіцит няньок уже є

Найзатребуваніші на столичному ринку праці — няньки та домашні робітниці

У Києві спостерігається справжній ажіотаж на ринку персоналу для дому. Список найзатребуваніших фахівців очолюють няньки і домашні робітниці. За останні півроку попит на них збільшився щонайменше вдвічі.

Така популярність гувернанток і прислуги зумовлена підвищенням рівня доходів середнього класу, що активно шукає спосіб полегшити свій побут, та побоюванням сучасних матерів втратити кваліфікацію і добру роботу. Серед причин також називають збільшення народжуваності в Києві за останні два роки. За даними Держкомстату, тільки цього року приріст столичного населення становить 5,6 тисячі.

Віра Костянтинівна служить гувернанткою в моїх сусідів. Доглядає за двома малятами дошкільного віку. Вона не тільки суворо дотримує режиму прогулянок і харчування, а й навчається з дівчатками за програмою дитячого садка. За цей комплекс послуг гувернантка одержує в кілька десятків разів більше, ніж вихователька дитсадка. Й бережуть сусіди свою зусебіч дорогу няньку, як зіницю ока. Уже були кількаразові спроби її перекупити. Адже сьогодні у столиці знайти надійну, порядну гувернантку з вищою освітою — велика проблема.

Нині гувернантка у столиці в середньому одержує 250—300 доларів на місяць, нянька — 100—150. Є варіант знайти погодинну няньку.

Катя — студентка педвузу, у другій половині дня підробляє у знайомих — забирає зі школи і робить уроки з їхнім сином-першокласником. За годину дівчині платять п'ять гривень. У «позаурочний» час (після 20.00) оплата подвійна. Катину працю оцінили дешево. Погодинний тариф такої няньки сьогодні на ринку праці становить від 1,5 до 2,5 долара на годину.

Щоправда, є ще одна категорія домашніх робітниць і няньок, яким узагалі платити не треба. Це наші бабусі. Пощастило тим, у кого вони є!

Ольга ВАУЛІНА.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША (з архіву «ГУ»).

За прогнозами Міністерства охорони здоров'я, цього року в Україні з'явиться близько 440 тисяч новонароджених громадян.

Істина в зерні. І буряках

■ УРОЖАЙ-2005

Експорт зерна з України в нинішньому році, за прогнозами Міністерства аграрної політики, становитиме 8—10 мільйонів тонн. Споживачеві, при цьому, не варто турбуватися: такі істотні обсяги вивезення не нашкодять внутрішньому ринку. Хлібне поле вродило рясно, вже намолочено близько 34 мільйонів тонн зернових, і їхнього дефіциту на хлібокомбінатах не передбачається. З другого боку, експорт частково зніме проблему «зайвого» зерна на українському ринку, убереже сільгоспвиробників від цінового обвалу. За словами міністра агрополітики Олександра Баранівського, за межі країни уже вивезено півтора мільйона тонн хлібних культур нового врожаю. Основними покупцями залишаються країни Близького Сходу, а експортний попит більше всього має ячмінь і фуражна пшениця.

Що стосується «солодкого» ринку — Мінагрополітики стурбоване сформованою ситуацією. Щоб зробити збирання буряків вигідним для сільгоспвиробників, а переробку прибутковою для заводчан, міністерство пропонує підвищити мінімальну ціну на коренеплоди до 225 гривень за тонну, цукру — до 3,15 гривень за кілограм. Відповідний проект постанови вже внесено на розгляд уряду. Пропоновані зміни, за словами Олександра Баранівського, продиктовані зростанням цін на пально-мастильні матеріали, мінеральні добрива й інші ресурси. Водночас мінімальні ціни не переглядалися вже кілька років.

Валерій ДРУЖЕНКО.

«Харківську справу» розгляне ПАРЄ

Справу про зникнення двох дітей з Харківського пологового будинку обговорюватимуть на зимовій сесії Парламентської асамблеї Ради Європи. Про це повідомила **прес-служба ПАРЄ** за результатами поїздки в Україну спеціального доповідача асамблеї Гутт-Габі Вермо-Мангольд. До «харківської справи» пані Вермо-Мангольд збирається додати також матеріали, зібрані в інших східноєвропейських країнах.

В інтерв'ю «Голосу України» справу про зникнення дітей вона назвала «надто заплутаною» і порадила урядові вдосконалити систему моніторингу немовлят. «Геть неприпустимо, що матерям відмовляють у можливості побачити свою дитину. Це право має бути гарантоване батькам», — заявила доповідач ПАРЄ. Пані Вермо-Мангольд також висловила жаль, що в регіональній прокуратурі вона не змогла одержати ні чітких відповідей на запитання про заходи, вжиті у відповідь на заяви, що надійшли, ні роз'яснень багатьох суперечливих фактів і невідповідностей.

■ ФОТОФАКТ

У Донецьку відбувся страйк водіїв маршрутних таксі, котрі вимагали підвищити плату за проїзд.

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

Автомобіль майбутнього з львівським суперконденсатором

Науковці національного університету «Львівська політехніка» викликали фурор на міжнародній науково-технічній виставці «Єврокар-2005». Адже наші вчені, розробляючи нові системи накопичування енергії, створили суперконденсатори для гібридних двигунів. Передбачається, що так званий «автомобіль майбутнього» буде оснащено двома двигунами: бензиновим і гібридним. На експонати українців звернули увагу представники всесвітньо відомого концерну BMW, **повідомляє наш кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.**

Тимошенко скоротила візит у Польщу до одного дня

Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко скоротила запланований раніше на 7—8 вересня візит у Польщу до одного дня. А Президент Віктор Ющенко і геть відмінив свою доповідь на нинішньому економічному форумі в Криниці. Про це повідомили в посольстві України в Польщі. Про причини коригування планів керівництва країни офіційно не повідомляється. Аналітики вбачають причину скорочення термінів візиту Тимошенко і скасування візиту Ющенка в напруженій політичній ситуації в країні.

Отож прем'єр тільки завтра візьме участь у 15-му економічному форумі в Криниці. Юлія Тимошенко під час форуму, крім участі в дискусійних сесіях, планує провести двосторонні зустрічі з прем'єром Польщі Мареком Белькою і прем'єром Словаччини Мікулашем Дзуриндою.

Чи дивиться Буш телевізор?

Президент США Джордж Буш оголосив надзвичайний стан у десяти штатах країни в зв'язку з наслідками урагану «Катріна». Тим часом громадськість обурена повільною реакцією влади. Газети і журнали запитують: чому президент лише на четверту добу прибув у район стихії, невже він не бачив телекадри з людьми, які скупчилися на дахах та благали про допомогу?

У Новому Орлеані опублікували відкритий лист на ім'я Буша, в якому мешканці міста вимагають, щоб президент США негайно звільнив геть усіх керівників федерального агентства США із надзвичайних ситуацій, бо вони виявилися неспроможні організувати допомогу постраждалим від урагану «Катріна». А сенатор від штату Луїзіана Мері Лендрю пригрозила Джорджу Бушу фізичною розправою в тому разі, якщо той наважиться критикувати дії поліції Нового Орлеана з підтримки порядку в місті після урагану. Сенатор-демократ Хілларі Клінтон звернулася до президента Джорджа Буша із закликом створити комісію, щоб розслідувати, чому федеральна та місцева влада не була підготовлена до урагану «Катріна».

Один високопоставлений помічник президента США пояснив масштаби стихійного лиха в США і складнощі боротьби з наслідками урагану насамперед силою удару «Катріни», що дорівнює вибуху 10-мегатонної атомної бомби, неповнотою інформації, що надходила з місць, і плутаниною серед відповідальних за рятувально-відбудовні роботи, пише журнал «Ньюсуїк». Сам журнал намагається виправдати президента зайнятістю війною в Іраку й тим, що «його увага могла бути приспана початковими повідомленнями про те, що Новий Орлеан уникнув найсильнішого удару урагану».

■ ФОТОФАКТ

Більш як п'ятсот вазонів комунальні служби Тернополя встановили на вулицях міста. Для цього разом з німецькими фахівцями розробили спеціальні вертикальні каркаси.

Фото Олега СНІТКОВСЬКОГО (Укрінформ).

У Відні рахують жертв катастрофи на ЧАЕС

Структурні компоненти саркофага, що закриває аварійний реактор Чорнобильської АЕС, руйнуються. Якщо не вжити якихось заходів, саркофаг може завалитися, що призведе до появи хмари радіоактивного пилу. Такий висновок містить доповідь «Спадщина Чорнобиля», підготовлена експертами «Чорнобильського форуму». Документ приурочений до міжнародної конференції МАГАТЕ «Чорнобиль — оглядаємося назад, щоб іти вперед», котра вчора відкрилася у Відні.

За даними експертів, жертвами катастрофи стали 50 чорнобильців, які померли від гострої променевої хвороби, 9 дітей, що померли від раку щитовидної залози, а також 3 тисячі 940 осіб — ліквідаторів та мешканців найбільш уражених областей, причиною смерті котрих стали ракові захворювання, викликані радіацією. На думку міжнародних експертів, у результаті аварії на ЧАЕС приблизно 600 тисяч осіб одержали великі дози радіоактивного випромінювання.

Сільським школам пощастило

Світовий банк (СБ) надасть Україні позику в розмірі 86,59 млн. доларів на фінансування проекту «Рівний доступ до якісної освіти». Відповідну угоду підписали міністр освіти і науки України Станіслав Ніколаєнко та директор СБ по Україні, Білорусі й Молдові Пол Бермінгхем. Реальну користь від реалізації проекту одержать близько 22 тисяч шкіл, 70 відсотків яких розташовані в сільській місцевості.

■ ФОТОФАКТ

Цьогорічний випускник Рівненського обласного ліцею-інтернату Ігор Вітрук (на знімку) привіз «срібло» із Всесвітньої олімпіади з хімії, що проходила в Тайбеї (Тайвань). Тут змагалися 269 юних інтелектуалів із 60 країн. Новий навчальний рік Ігор зустріне студентом хімічного факультету Київського національного університету.

Фото Володимира КОМАРОВСЬКОГО.

Наші банкіри впевнені в американському доларі

Падіння курсу долара через ураган «Катріна» і подальшу кризу в нафтовій галузі Америки не буде. У цьому впевнені українські банкіри. Хоча вони визнають, що підвищення Нацбанком офіційного курсу євро спровоковано саме ослабленням американської валюти.

Бойовики «Аль-Каїди» захопили іракське місто

Учора терористи одного з угруповань «Аль-Каїди», очолювані правою рукою бен Ладена Абу Мусабою Аль-Заркаві, захопили місто Каим в Іраку. Вони заявляють, що створили там «ісламську республіку». Над містом вивішено прапор «Аль-Каїди». Як повідомляють деякі ЗМІ, в Каймі зараз немає сил безпеки, які підкоряються іракському уряду в Багдаді. Усіх представників влади розстріляли. У місті запроваджено режим, що базується на основі Корану і мусульманського права.

До речі, минулого літа уряд США пропонував за голову Абу Мусаба Аль-Заркаві до 25 мільйонів доларів.

Психоз для електорату

■ ТЕМА

Якби ми були свідомими громадянами, які переймаються суспільними справами, то від «діяльності» представників влади мали б збожеволіти. Адже багато з нас повірили запевненням про «чисті руки» не лише Президента, а й членів його команди. А також, що вони не будуть красти, відмовляться від бізнесу, подолають корупцію…

Спочатку взялися за представників старої влади — крадіїв, фальсифікаторів, змовників. Довести їхню причетність до злочинів, щоправда, ще не вдалося, а декого навіть упіймати, незважаючи на те, що їхні адреси невідомі хіба тим, хто не дивиться телевізор. Але галасу наробили — на цілий світ.

Тепер настала черга чинної влади: на голови громадян вивалюються звинувачення, навіть дещиці яких вистачило б для порушення кримінальних справ. Досі це були натяки, емоційні заяви або «відвертості» у ЗМІ. Але недавні заяви радника Юлії Тимошенко Михайла Бродського та держсекретаря Олександра Зінченка, які прямо звинувачують у корупції високопосадовців, спонукають до роздумів.

Якщо високопосадовці кажуть правду нині, то, виходить, обдурювали під час передвиборної кампанії. Адже корупція у владній команді — «дитя», що не сьогодні народилося. Та й інформація щодо цього у ЗМІ — про підприємства, що їх підгрібають під себе нинішні можновладці, їхні куми та родичі, переконлива. Але самі наші керманичі, зокрема, секретар РНБУ Порошенко та лідер «Нашої України» Мартиненко, намагаються переконати суспільство, що це — безпідставні обвинувачення, намагання розколоти президентську команду.

Хто з них обманює, а хто каже правду? Відверто кажучи, в демократичних країнах це запитання саме в такому контексті — стосовно керівників найвищого рангу навряд чи дискутувалося б. Там для цього є суд, який покарає винного й реабілітує обмовленого. Але навряд чи утрималися б при владі політики,

причетні до скандалу, на кшталт нашого. Утім, ми й без суду знаємо, що їхні запевнення, приміром, у відмежуванні влади від бізнесу, невтручанні у перерозподіл власності, м'яко кажучи, не дуже переконливі...

Але хоч би що там було, представники нашої влади повинні зрозуміти, що безпідставними обвинуваченнями, як і такими само спростуваннями, їм уже не обійтися. Суспільство, зрештою, має знати, хто є хто і що є правда.

Тому — до суду! Справедливого, об'єктивного і неупередженого, який кожному воздасть те, що заслужив. Є в нас такий?

Валентина ПИСАНСЬКА.

■ СВІТ КОРОТКО

США — УКРАЇНА

Є контакт!

На сьогодні встановлено зв'язок ще з двома громадянами України, які перебували в зоні стихійного лиха у Новому Орлеані, заявив глава прес-служби МЗС Василь Філіпчук. За його словами, ці люди зараз —у безпеці і з ними встановлено постійний контакт. Як повідомлялося, у Новому Орлеані, який постраждав унаслідок урагану «Катріна», перебувало троє громадян України.

ЯПОНІЯ

Жертви «метелика»

Могутній тайфун «Набі», у перекладі — «Метелик» —обрушився на Японію. За попередніми даними, у префектурах Окінава, Міязакі, Фукуока і Кагошіма зруйновано кілька тисяч будинків, припинено рух залізничного, авто- і авіатранспорту. На частині території острова порушене електропостачання. Уже відомо про 10 поранених, щонайменше чотирьох зниклих безвісти і одного загиблого.

ЄГИПЕТ

Фестиваль не вдався

У театрі міста Бені-Суейф сталася пожежа. За останніми даними, у вогні загинули і постраждали більш як 80 осіб. Усього на час пожежі там перебувало близько тисячі чоловік. Вогонь спалахнув у залі, де відбувався фестиваль театрів з різних провінцій країни. Винні в усьому акторки, які повинні були вийти на сцену з палаючими свічками. Через необережне поводження з вогнем вони підпалили завісу.

КНДР

Пропозиція продовження

Влада Північної Кореї запропонувала 13 вересня як дату поновлення шестисторонніх переговорів з проблеми ядерної програми Пхеньяна. Про це повідомляють офіційні південнокорейські джерела. Найближчим часом Пхеньян оголосить про це всьому міжнародному співтовариству.

НІМЕЧЧИНА

Конфіскат на півтора мільйона

У німецькому місті Реклінгхаузен поліція конфіскувала 95 кілограмів героїну. Це найбільша партія конфіскованих у Німеччині наркотиків цього року. За цінами «чорного ринку» конфіскат оцінюється приблизно в 1,5 мільйона євро.

МЗС України продовжує встановлювати контакти з громадянами України, що перебувають у зоні стихійного лиха в США

Участь України в забезпеченні безпеки в Придністровському регіоні обговорювали під час зустрічі Аанатолія ГРИЦЕНКА з представниками моніторингового комітету ПАРЄ

ВАШИНГТОН — БРЮССЕЛЬ — КИЇВ

Одразу після приїзду до Сполучених Штатів Америки парламентарії з 55 країн регіону ОБСЄ зіштовхнулися з цікавим феноменом. Мешканці столиці країни, яка вважається однією з найдемократичніших у світі, зустріли високих гостей пікетом з вимогою до Організації з безпеки та співробітництва в Європі втрутитися з метою забезпечення їх правом представництва у законодавчому органі своєї країни. Річ у тому, що мешканці округу Колумбія є унікальними в своєму роді громадянами, які, живучи в столиці демократичної держави, не мають належного представництва ні в Палаті представників, ні у Сенаті США. Слід сказати, що гості досить оперативно відреагували на таку несправедливість і включили до підсумкового документа 14-ї щорічної сесії Парламентської асамблеї ОБСЄ відповідне положення, яке закликає Сполучені Штати Америки «прийняти необхідні законодавчі акти, потрібні для надання мешканцям Вашингтона рівних виборчих прав відповідно до їхніх зобов'язань у людському вимірі ОБСЄ».

Важлива нагорода

Цьогорічну сесію Парламентської асамблеї ОБСЄ в багатьох аспектах можна назвати «українською». Причому, вперше за всю історію нашої держави ця «українськість» мала цілком позитивний характер.

Першою приємною для нас подією стала спеціальна церемонія, під час якої відбулося вручення «5 каналу» щорічної премії ОБСЄ «За журналістику та демократію». При цьому президент ПА ОБСЄ Елсі Хастінгс наголосив, що Парламентська асамблея «віддає належне професіоналізму, продемонстрованому «5 каналом», який розповсюджував важливу інформацію навіть за складних обставин. «5 канал» відіграв вирішальну роль у подіях жовтня—грудня 2004 року, коли Україна мирно перейшла до більш демократичної системи урядування та отримала більш легітимно обрану владу. З великою мужністю канал подавав незалежні новини, в той час як уряд накладав жорсткий контроль на медіа-простір, ігноруючи широко розповсюджене громадське невдоволення та зосередившись на маніпулюванні виборчим процесом. Це саме та чесна журналістика, так мужньо продемонстрована «5 каналом», яку асамблея прагнула заохочувати, коли заснована ця премія 10 років тому». З промовою у відповідь виступив шеф-редактор «5 каналу» Роман Скрипін, який подякував світовим парламентаріям за високу оцінку роботи колективу каналу та пообіцяв, що він і надалі залишатиметься «оперативним та об'єктивним».

Особливостями цьогорічного конкурсу на здобуття премії ОБСЄ в галузі журналістики та демократії була перш за все незвичайно велика кількість номінантів та жорстка конкуренція між ними. У минулі роки звичайна кількість номінантів становила 3—4, тоді як цього разу їх було 14! До того ж жодних розбіжностей під час відбору переможця не було — український «5 канал» був названий таким одноголосно.

Премія ОБСЄ у галузі журналістики та демократії була заснована Парламентською асамблеєю у 1996 році для заохочення журналістів та організацій, які через свою діяльність поширюють принципи ОБСЄ у царині прав людини та демократії. Премія присуджується щорічно одному чи кільком переможцям, яких обирає Бюро ПА ОБСЄ на основі рекомендації Комітету з питань премії у галузі журналістики та демократії. Премія становить $20000, що їх збирають переважно у вигляді приватних пожертв видавничих компаній держав—членів ОБСЄ.

Віце-президентом ПА ОБСЄ було обрано народного депутата України Олега Григоровича Білоруса

Раніше премією нагороджувалися Адам Міхнік (1996), «Репортери без кордонів» (1997), Тімоті Гартон Еш (1998), Крістіан Аманпур (1999), Андрій Бабицький (2000), Георгій Гонгадзе та Хосе Луїз Лопес де Лакалле (2001, посмертно), Фрідріх Ортер та Павло Шеремет (2002), Ганна Політковська (2003) та Комітет з питань захисту журналістів (2004).

Збережене представництво

Надзвичайно важливим для України питанням, яке розглядала Парламентська асамблея ОБСЄ у Вашингтоні, стала наша ініціатива стосовно проведення чергової сесії асамблеї у 2007 році в місті Києві. Тут Україна підтвердила велику довіру, якою вона почала користуватися у світі зі зміною влади. Однозначним проявом такої довіри стала майже одностайна підтримка нашої столиці у боротьбі за право прийняти високих гостей з регіону ОБСЄ. Завдяки цьому в 2007 році Київ стане центром, куди з'їдуться провідні політики — парламентарії з усіх 55 країн—членів ОБСЄ, а також багатьох інших країн, які мають статус спостерігача в цій організації. Це, безумовно, буде подією великої ваги та прекрасною можливістю для популяризації та просування наших інтересів на міжнародній арені.

Тим часом на цьому не завершилася низка приємностей, які мала Україна у Вашингтоні. Шість років поспіль наша держава була представлена у керівному органі Парламентської асамблеї ОБСЄ, маючи посаду її віце-президента. При цьому асамблея двічі підтримувала нашу державу переважною більшістю голосів, обираючи її представника на цю відповідальну посаду на максимальний трирічний термін. Цього літа вийшов останній — можливий, відповідно до правил процедури, термін. Проте, завдяки нашим активним зусиллям, нам вдалося зберегти за Україною представництво у керівному органі такої впливової міжнародної організації — віце-президентом ПА ОБСЄ було обрано народного депутата України Олега Григоровича Білоруса, який і змінив мене на цій посаді.

Серед іншого на цьогорічній сесії ПА ОБСЄ вкотре розглядали питання Молдови, зокрема щодо врегулювання Придністровського конфлікту. Тут теж не обійшлося без активної участі України, що було відзначено в додатковому пункті Вашингтонської декларації, спеціально присвяченому цій проблемі. Так, саме завдяки Україні вперше після довгої перерви 16—17 травня 2005 року відбулася зустріч сторін конфлікту за участю посередників. 10 червня молдовський парламент прийняв резолюцію про підтримку плану Ющенка стосовно подальших кроків з врегулювання ситуації. Україна в рамках боротьби з організованою злочинністю, корупцією та контрабандою погодилася на проведення моніторингу українсько-молдовської ділянки кордону за участю представників Європейського союзу. Також була підтримана пропозиція України щодо розширення кола посередників, до якого відтепер, крім України, Росії та ОБСЄ, приєднаються ЄС та США. Крім того, українська делегація в ПА ОБСЄ запропонувала провести в Одесі «круглий стіл», присвячений питанням вдосконалення виборчого законодавства та спостереження за виборами у Придністров'ї, що і було підтримано асамблеєю. Це наш внесок у реалізацію проекту Президента Ющенка з врегулювання Придністровського конфлікту та реальний крок у цьому напрямі в парламентському вимірі.

Білорусь і Росія у центрі уваги

Традиційно не залишилася без уваги представників парламентів країн—членів ОБСЄ тема Білорусі. При цьому було відзначено цілу низку негативних моментів, які підривають і без того складний діалог ОБСЄ з владою цієї країни. Так, минулого року було підписано спільну декларацію між Робочою групою ПА ОБСЄ з Білорусі та білоруською делегацією в ПА ОБСЄ, в якій було зафіксовано намір стосовно проведення серії семінарів за участю «широкого кола політичних сил», на яких мали бути розглянуті такі питання: подальше покращання клімату зовнішніх прямих інвестицій у Білорусь; вивчення можливостей Білорусі в рамках європейської політики сусідства; розвиток незалежних ЗМІ у країнах-членах ОБСЄ та в Білорусі. Проте, як сказано

Вашингтонська сесія ПА ОБСЄ проклала надзвичайно актуальну для нашої країни вісь: Вашингтон — Брюссель — Київ

у звіті згаданої Робочої групи, коли білоруська сторона дізналася, що ОБСЄ під фразою «широке коло політичних сил» розуміє також і ті, які не підтримують існуючу в цій країні владу, всіляка підготовка згаданих семінарів з білоруського боку була припинена.

Не обійшлося на цій сесії і без скандалу, причому його джерелом вже традиційно стали російські депутати. Почалося все з виступу представників Грузії, в якому досить дипломатично прозвучала теза про те, що Російська Федерація недостатньо активно займається врегулюванням конфліктів в Абхазії та Південній Осетії. Проте, така фраза чомусь викликала абсолютно неадекватну реакцію з боку росіян. Зокрема, голова делегації цієї країни Любов Сліска недвозначно заявила: «Нам потрібно просто звикнути до таких заяв грузинів та не звертати на них уваги. Ну що ми, дійсно, з якоюсь губернією, як Грузія, де два з половиною мільйони чоловік, починаємо з'ясовувати стосунки як з серйозною великою державою». При цьому російський представник, мабуть, забула основоположний принцип сучасних міжнародних відносин про незаперечну рівність держав незалежно від їхнього розміру.

Ювілейний рік

Хотів би відзначити ще одну подію. Як віце-президент ПА ОБСЄ у складі Бюро я зустрічався в Білому домі з віце-президентом США Діком Чейні. Він високо оцінив роль помаранчевої революції в Україні стосовно процесу демократизації регіону. У розмові я порушив питання надання Україні статусу країни з ринковою економікою, ще раз наголосив на важливості скасування поправки Джексона-Веніка та підтримки вступу України до СОТ. Пан Чейні тепло висловився про координатора проектів ОБСЄ в Україні Девіда Ніколаса, який в розквіті сил, на жаль, пішов із життя.

Віце-президент США розкрив таємницю про те, що він також стояв біля витоків Організації з безпеки та співробітництва в Європі, яка цього року святкуватиме своє тридцятиріччя. Річ у тому, що він, будучи членом американської делегації, брав участь у підписанні історичних Гельсінських угод, зокрема, Заключного акту, що відбулося 1 серпня 1975 року. Ювілейний 2005 рік стане часом, коли будуть підбиватися своєрідні підсумки діяльності та розвитку ОБСЄ, яка пройшла шлях від наради до повноцінної міжнародної організації зі своїми органами та інституціями і великим обсягом актуальних для Європи та світу проблем. Характерною особливістю цієї організації є те, що вона займається цими питаннями на постійній основі, намагаючись при цьому враховувати якнайповніше інтереси всіх, без винятку, своїх членів, адже одним із головних принципів її діяльності є принцип консенсусу під час прийняття рішень.

Тим часом Вашингтонська сесія ПА ОБСЄ проклала надзвичайно актуальну для нашої країни вісь: Вашингтон—Брюссель—Київ. Річ у тому, що після столиці Сполучених Штатів Америки наступна щорічна сесія відбудеться в столиці Європи — Брюсселі, після чого — в столиці України Києві. Сподіватимемося, що такий цікавий напрям, прокладений парламентаріями ОБСЄ, допоможе нам зберегти та посилити позитивну увагу, яку демонструють до нас наші стратегічні західні партнери.

Ігор ОСТАШ,
народний депутат України, заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах.

Єднати має Батьківщина, а не політика

Такого потужного колективу, як Старосинявська організація ветеранів, у районі вже, напевно, і не знайти. Адже, як розповів її голова Василь Димніч, об'єднує вона близько шести тисяч чоловік, лише ветеранів — учасників бойових дій — у ній майже три сотні. Що й казати, в кожного з них за плечима не тільки великий героїчний бойовий і трудовий шлях, а й стійкі життєві переконання.

Івану Пилиповичу Чепенку вже вісімдесят три, а досі з гордістю каже, що він — колишній харківський студент. Юнакові так хотілось вчитися, працювати для своєї держави і людей, але все обірвала війна. Він міг залишитися на студентській лаві, але, не роздумуючи ні хвилини, записався у добровольці. Перемога виявилася не такою швидкою, як здавалося спочатку. Війна розкрила перед юнаком своє справді жахливе обличчя. Він звільняв Київ, форсував Дніпро і Десну, гнав ворога із Білорусі. Тоді перед одним із найважчих боїв подав заяву про вступ до партії. Робив це, беручи приклад із бойового товариша, який кандидатом став у блокадному Ленінграді.

Вірність своїм ідеям Іван Пилипович проніс через усе життя, хоча з віком перестав сприймати все тільки на віру. І сьогодні, попри шанований вік, мислить чітко і ясно, у своїх висновах спирається і на історичні дослідження, і на висловлювання багатьох видатних людей, і на статистику. Єдине, чого не може сприйняти ні душею, ні розумом, — сучасне політиканство і популізм окремих лідерів, котрі паплюжать будь-яку ідею. Переконаний, що брехливими гаслами почуття патріотизму, яке так потрібне нашому нинішньому суспільству, не виховати.

У Василя Юхимовича Димніча теж свої непрості стосунки із минулим. Війна і тяжка праця лягли на його дитячі плечі. Пам'ятає, як засівали тільки-но звільнене від окопів і снарядів поле. На таких, як він, підлітків, матерів та старенькіх випала ця важка робота. Але вони здолали її.

Потім у житті довелося добряче попрацювати на цих полях. Адже з часом Василь Юхимович очолив одне із найпотужніших господарств району. Дотепер з гордістю згадує, як щорічно тільки в його господарстві виробляли вісімнадцять тисяч центнерів м'яса та чотирнадцять мільйонів штук яєць, і це окрім всього іншого. Хіба немає чим йому пишатися в житті?

Хоча було всяке: одного разу за свої старання господарник поплатився партійним квитком. Болісний і важкий то був час у житті. Але пережив і його, і багато іншого. Зате сьогоднішні справи і в районі, і в країні не завжди радують. На життя не скаржиться, на державу не нарікає. «Одне болить, — каже Василь Юхимович, — чому ось уже не перший рік поспіль у нас більше руйнують, ніж будують? Чому тільки згадуємо про славні трудові показники, а не прагнемо до них нині? Чому дехто хоче бачити у нашому минулому тільки чорне? Може, досить паплюжити, а ліпше скористатися кращим досвідом і тепер?»

До нашої розмови долучається Михайло Арсентійович Гордов. Це, так би мовити, уже молодше покоління ветеранів. Свого часу пройшов він через буремні події Чехословаччини. Тепер теж має свій погляд і на тодішні, і на нинішні події. А переконаний в одному: життя завжди дасть оцінку всім і кожному, а нам усім досить фарбувати свою історію тільки у криваво-чорний колір. Та й деяким теперішнім політикам варто було б діяти поміркованіше, пам'ятати, що не можна заробляти свій політичний авторитет необережно і необдумано кинутим словом чи політичним гаслом, бо замість миру ми можемо отримати неспокій у нашому домі. Ветерани переконані, що політичні переконання мають залишитися особистою справою кожного, а нам усім треба повчитися і любові, і відданості своїй Батьківщині у тих, хто віддав їй своє життя. Віддав так, як умів, як підказувало йому серце. Є почуття і діла, з яких не варто влаштовувати політичні шоу, тим паче використовуючи для цього ветеранів.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Вадим МІСЮРА: «Коли з бізнесу робиться політика, а з політики — бізнес, корупція у державі неминуча»

■ ХТО Є ХТО

Із досьє «Голосу України»

Вадима МІСЮРУ, котрий прийшов до парламенту нинішнього скликання лише у липні цього року за партійним списком СДПУ(о), не назовеш новачком у політиці. Він був народним депутатом ВР минулого скликання, а до великої політики його привів молодіжний рух. Уродженець Львова, свого часу пройшов і школу комсомолу, і бізнесу, і політичної боротьби, має дві вищі освіти. Секретар Київського міськкому СДПУ(о), з квітня 2005-го — заступник голови СДПУ(о).

— У попередньому скликанні парламенту ви представляли соціалістів, а нині — об'єднаних соціал-демократів. Чому змінили свої політичні погляди?

— Йдеться не про зміну політичних поглядів, в основі яких і тоді, і тепер лежить соціал-демократична доктрина. Просто молодіжна організація «Соціалістичний конгрес молоді», яку я очолював на той час, змінила політичного партнера на знак незгоди з неадекватною оцінкою її внеску в розвиток соціалістичного руху в Україні. Таке рішення приймали колективно, на позачерговому з'їзді. Ідеологічно найближчою для нас партією, крім СПУ, тоді була СДПУ(о).

— СДПУ(о), коли ви поповнили її лави, була провладною політичною силою. Нині есдекам доводиться призвичаюватися до опозиційної ролі. Де важче політику — при владі чи в опозиції?

— СДПУ(о) поки що ніколи не була провладною силою. Ми не були правлячою партією у парламенті, не мали більшості у владних структурах різного рівня.

Особисто для мене перебування в опозиції не є чимось новим. Свою політичну біографію я починав у наметах на Майдані під час акції «Україна без Кучми». Для нас завжди було важливо істотно змінити систему влади, а не окремих її носіїв. Нині ж, за великим рахунком, нова влада дублює, повторює всі вади попередньої — ті само клановість, кумівство, корупція тощо.

Зважаючи на настрої більшості громадян України, котрі хотіли зміни системи влади в державі, СДПУ(о) спочатку стала на шлях конструктивної опозиції до влади. Проте вже невдовзі стало очевидним, що фактично кожен крок нинішніх можновладців не має нічого спільного з демократією, а дуже часто суперечить законам і Конституції України. Через те форма опозиційності СДПУ(о) до чинної влади трансформувалась у жорсткіший бік, але у законному конституційному полі. А щодо того, де важче політику, скажу однозначно: при владі. Бо хоч би якою месією був опозиціонер, тягар відповідальності у владного політика завжди більший.

— Що означає у вашому розумінні опозиційність — це лише критика влади? Чи є нині в парламенті справжня опозиція?

— Критика влади не дозволяє утверджуватися самозакоханості й самовдоволенню, допомагає вчасно помічати хибні кроки, стимулює відповідальність владників. Водночас не менш важливо напрацьовувати альтернативні програми поступального розвитку держави, формувати новий кадровий потенціал. Щоб не трапилося так, як із минулою опозицією: прийшовши до влади, гостро відчули дефіцит кадрів державників-професіоналів.

Нині в парламенті сформованої та об'єднаної опозиції немає. На жаль, її визначає групова кон'юнктура. В парламенті так і не з'явився стрижень опозиції. А ним би із врахуванням рейтингу підтримки виборцями на виборах 2004 року мала б стати фракція «Партії регіонів». Проте доля бізнесу декількох осіб та тиск з боку влади зробили свою руйнівну справу у створенні широкої реальної опозиції. Опозиційність багатьох парламентаріїв є ситуативною, непослідовною і беззубою. Досі немає й обіцяного Президентом закону про опозицію. На мій погляд, реальними опозиційними силами у парламенті виступають фракції КПУ та СДПУ(о). Раніше міг би до них віднести і соціалістів, проте вони сьогодні свідомо перебувають у владі й несуть повну відповідальність за наслідки її дій.

Нині назріла потреба в об'єднанні опозиційних сил. Тому ініціатива Леоніда Кравчука про створення не передвиборної структури, а громадської організації, котра б сприяла об'єднанню і зміцненню України, є надзвичайно цінною.

— У свій перший день роботи в нинішньому парламенті ви розвішували протестні плакати на балконі. Які методи політичної боротьби вважаєте прийнятними, а які ні?

— Це цілком прийнятна форма роботи депутата — коли його слова ще й підтверджуються наочно. Ті плакати стосувалися депутатів-сумісників. Вважаю прийнятними усі конституційні форми парламентської діяльності. Головне — діяти у межах Регламенту і чинних законів.

— Що намагаєтеся встигнути особисто зробити у Верховній Раді за час, що залишився до кінця каденції цього парламенту?

— Я представляю в парламенті потужну політичну партію, в якій працюють десятки тисяч людей. Через те беру участь у розробці ініційованих партією законопроектів, спрямованих на поліпшення життя наших громадян, зростання розміру зарплат, пенсій, стипендій.

— Кажуть, у фракції СДПУ(о) — лише багаті люди. Вважаєте себе заможною людиною?

— Я виріс у родині службовців. Мати — науковець, батько — інженер. Наші статки були типові для таких сімей. Скільки себе пам'ятаю, батьки сповідували чесність і справедливість. Намагаюся і сам так жити. Власного бізнесу не маю. Вважаю себе людиною середнього достатку. Помилкою нинішніх владарів є те, що вони не лише не домоглися відокремлення бізнесу від влади, а навпаки, наблизили їх одне до одного, змінивши лише обличчя їх носіїв. Коли з бізнесу робиться політика, а з політики — бізнес, корупція в державі неминуча.

— Яке ваше найбільше розчарування — у парламенті, у житті?

— Воно поєднане — розчарування у людях, котрі постійно наступають на ті самі граблі. А ще не можу змиритися з приниженням ветеранів. Держава повинна не загравати з ними чи роздавати святкові подачки, а насправді завдячувати цим людям.

— Що вважаєте своїм найбільшим досягненням?

— В особистому житті — двоє прекрасних доньок — Оленка й Настуся. Старша 1 вересня стала першокласницею. А також те, що завжди займався конкретною улюбленою справою. Головні ж досягнення у політиці, сподіваюся, ще попереду.

Юліана ШЕВЧУК.

Велика жовтнева аптечна революція відміняється

А рецепт як мандат на лікування залишається

Указ Міноохорони здоров'я № 360 деякі називають «великою жовтневою аптечною революцією». Згідно з цим документом, з 20 жовтня цього року лікарські препарати продаватимуть за наявності рецепта. Ажіотажу в аптеках поки що не спостерігається. Але скептики кажуть, що незабаром народ кинеться скуповувати анальгін, цитрамон і корвалол. Такі репліки лунають від незнання, стверджують у Міноохорони здоров'я. Адже наказ стосується лише рецептурних препаратів. А загальнонародні знеболювальні та судинорозширювальні засоби і надалі без проблем реалізовуватимуть аптеки.

Ми провели експеримент. Зайшовши до однієї з центральних столичних аптек, спробували купити ефералган з кодеїном. Це сильнодіючий препарат, що має відпускатися тільки за наявності рецепта. Нам продали упаковку так, навіть не поцікавившися рекомендаціями від лікаря і не попередивши про побічні ефекти.

У Міноохорони здоров'я стверджують, що нормативно-правові акти, згідно з якими відпускаються лікарські препарати, ніхто не скасовував. Але більшість аптекарів нехтують їх, а продають «за правилами» лише наркотичні та психотропні ліки. Інші категорії препаратів, такі як антибіотики, антидепресанти і т. д., неважко купити в аптечній мережі без рецептів навіть дитині.

Міноохорони здоров'я попереджає: безпечних рецептурних лікарських препаратів немає! Всі вони мають ті чи ті побічні дії.

Якими мотивами керувалося медичне відомство, розробляючи «рецептурний» 360-й наказ?

— Головною дійовою особою, що визначає і приймає рішення, як і чим лікувати, має бути лікар, — **вважає заступник міністра охорони здоров'я України Віктор Рибчук (на знімку).** — Рекомендуючи, наприклад, антибіотик, фахівець враховує можливість розвитку дисбактеріозу і призначає супутню терапію. Не можна говорити про силу впливу препарату, що швидко знижує тиск. Варто враховувати результат його вживання в перспективі. Тиск справді нормалізується, а надалі хворий може дістати інфаркт... Наприклад, у США причиною смертності, яка в загальній статистиці смертельних результатів посідає четверте місце, є вживання ліків, неправильно виписаних пацієнтові. У нас таких даних, на жаль, поки що немає.

У реформуванні системи вітчизняної охорони здоров'я головна роль приділяється пацієнтові. Наказом № 360 Міноохорони здоров'я, очевидно, намагається боротися із самолікуванням, тим самим захистити самого пацієнта і підвищити відповідальність лікаря за його здоров'я. І це перший крок на шляху до страхової медицини, коли рецепт стане фінансовим документом у відносинах лікар—пацієнт.

— Але це в перспективі, — каже Віктор Рибчук. — А нині головне — запустити механізм виписування рецептів. І лікарі, і пацієнти, і провізори повинні до цього звикнути.

Дивно звучить, чи не так? Звикнути виконувати законодавчу норму. Адже відповідні документи про продаж рецептурних препаратів і до 360-го наказу Міноохорони здоров'я ніхто не скасовував. Просто в тріо «пацієнт-лікар-аптекар» другий утратив свій голос, а соло почав грати третій. Як пояснив пан Рибчук, новоявлений «рецептурний» наказ доповнює і розширює попередні нормативні акти. А ноу-хау в ньому — це штрафні санкції стосовно порушників. У разі продажу рецептурних лікарських препаратів без рецепта аптеку буде позбавлено ліцензії. За дотриманням цього пункту стежитиме Служба лікарських засобів Міноохорони здоров'я разом з правоохоронними органами.

Для зручності звучання вищезгаданого тріо міністерство зменшило кількість рецептів. Залишено дві рецептурні форми: за однією відпускаються наркотичні і психотропні препарати, за другою — всі інші рецептурні ліки.

Так чи так «рецептурний» наказ диригує не тільки нашим тріо. Він задає тон звучання всьому фармакологічному ринку. Втім, заступник міністра охорони здоров'я України запевняє, що медичне відомство своїм наказом в жодному разі не прагне обмежити обсяг продажу ліків, а ще раз нагадує про існування рецептурних препаратів і наполягає на їх правильній реалізації! При цьому рецептурні санкції на анальгін, ношпу, цитрамон, валокордин, корвалол, парацетамол, вітаміни не накладатимуть. Їх можна купити у вільному продажу.

У Міністерстві юстиції України знаходиться наказ Міноохорони здоров'я про перелік безрецептурних лікарських препаратів. Цей реєстр як керівництво до дії одержить кожна аптека. Для села розроблено спеціальний мінімальний список медикаментів, які можна придбати в кожному фельдшерсько-акушерському пункті. А фельдшер одержить право виписувати рецепти на препарати першої потреби.

У наказі врахували специфіку лікування хронічно хворих людей. Лікар на рецепті, що виписується такому хворому, робить спеціальну позначку, ставить свою печатку і за цим бланком можна купувати препарат протягом трьох місяців. Потім треба прийти по новий рецепт.

До речі, вищезгаданий указ забороняє рекламу на рецептурному бланку. Крім того, на публічне обговорення винесено етичний кодекс маркетингової діяльності фармацевтичних компаній. У такий спосіб медичне відомство намагається боротися з лобіюванням деяких ескулапів продукції того чи того фармвиробника.

Єдині препарати, які згідно з 360-м наказом втрачають статус безрецептурних, — це гормональні контрацептиви. Ці медикаментозні засоби мають серйозні побічні ефекти. Ними часто користуються без відома лікаря і батьків юні дівчата. У результаті можуть розвинутися гінекологічні захворювання, аж до безплідності.

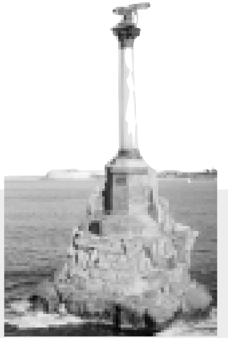
Отже, цей «рецептурний» указ, за задумом Міноохорони здоров'я, покликаний убезпечити життя пацієнта. А от роботи в лікарів, мабуть, додасться. Тому нині обласні управління охорони здоров'я думають над тим, як максимально уникнути черги біля кабінетів лікарів.

Ольга ВАУЛІНА.

***Довідка «Голосу України»:** На українському фармакологічному ринку зареєстровано 14272 найменування препаратів. 61% з них — рецептурні, 39% — можуть відпускатися без рецепта. При реєстрації ліків Міноохорони здоров'я встановлює його рецептурний статус і визначає можливий побічний ефект.*

СУСПІЛЬСТВО

СЕРЕДА, 7 ВЕРЕСНЯ 2005 ■ № 167 (3667)

У Донецьку порушено кримінальну справу проти ректора, який на виборах направив студентів голосувати до Сум

7—9 вересня в Севастополі пройдуть заходи з нагоди 150-річчя завершення оборони міста 1854—1855 рр.

■ **ВЕЛИКІ ІМЕНА УКРАЇНИ**

Час безсмертя

(Літературні нотатки з приводу останніх нагород Олеся Гончара)

Десять років після його життя минули, здається, як мить. Хоча великих українських подій було вдосталь. Незалежність. Нове ім'я Держави після торішніх днів і ночей. Підкорення зла влади. Думки й думи про щастя... За життя, незважаючи на грона нагород і високі громадські посади, він страждав багато і тяжко. І був у радості неодноразово. Доля обдарувала його і покарала як обранця, котрий прийшов із самих низів. Вона дала, в його особі, «нещадимій голоті» українську частину життя під цим небом у найважчі випробування страшної і гіркої війни.

...Читач чесний і неупереджений, напевно, добре пам'ятає, що прапороносцем у полку, в якому служив Гончар і який він потім першим у літературній історії описав як свідка визволення Європи, був старшина Багіров. Не забули, як він ніс Прапор у момент узяття плацдарму? Вони йшли тоді полем, покаліченим, перeораним снарядами, щоб людей, котрі лежали на тому полі, не вибили дочиста, не зламали до кінця, не зробили стадом. Чистюки, котрі не нюхали пороху, ніколи не знали, що таке звірячий жах у будь-якому бою, вони цього і тепер не зрозуміють. А Прапор, узяття плацдарму під час атаки, що захлинулася... Він і вирішив усе: й залишене життя тим, хто встав і потім пішов, і подароване вміння вижити і перемогти сильного, підступного і спритного ворога...

Я одержав призначення в цей полк, цю дивізію навесні 1954 року після ленінградських вищих курсів політскладу. Нова моя служба почалася в дивізіонці «Советский богатырь». Й донині картаю себе за те, що жодної газети воєнної доби не зберіг. Там друкувався пишучий актив, який «вторгся» потім у радянську літературу напористо і надовго. Згадаю Михайла Алексєєва, Єгора Ісаєва — майбутніх лауреатів Ленінських премій, того самого Гончара, який підписувався в газеті «старший сержант О. Гончар»... Друкували його українською мовою, знак оклику служив за українське «і». Вірш «Знамено полку» ряснів цими знаками і, упевнений, не викликав у читача здивування.

Я знав «Прапороносців» майже напам'ять. Двічі за мою службу в Білій Церкві, де була розташована уславлена дивізія, приїжджав до нас Олесь Терентійович. Після політвідділу, звичайно, приходив до редакції, читав деякі матеріали — хоч і швидко, але уважно, дивився на нас, працівників газети, ледь примружившись, скупо посміхався. Він був на той час уже знаменитістю. Двічі я брав у нього інтерв'ю і друкував матеріал у маленькій нашій газеті. Не розженешся.

Але за бортом матеріалу залишалася та і говореність («тільки не для друку!»), і недоговореність воєнних років Олеся Гончара, його сирітського дитинства. Мати в нього померла рано, виховувала бабуся, мачуха була, думаю, недобра, вона ніколи не йшла назустріч. Війна Гончара — теж тяжке лихо. Запеклі бої під Харковом (студбат), поранення і полон. Згадаємо наказ Сталіна сорок першого року про полоненого радянського воїна. І все стане зрозуміло, що було потім. Завжди могли нагадати, спробувати поставити «струнко». І не ворушися! І не виступай!

«Але його вже знав світ, — скажете ви». — «То й що?» — відповість вам багато хто, особливо ті, хто міг «нагадати», на цій підставі «підкорити»...

Звісно, популярність «мала значення». Олесь Гончар змусив говорити про себе великих і знаменитих майстрів Слова. Не тільки в СРСР. Це стримувало тих, кому він не подобався. Але ідеологія переможців-вождів у суворій війні була потім жорстока: вони понеслися до неба, розперізувалися часто аж до неможливого...

Я і тепер перечитую з гордістю за Олеся Терентійовича щиру похвалу на його адресу:

«Хтось сказав: «Найхарактерніша ознака посередності — це здатність сприймати як щось посереднє майстрів минулого». Гончар уміє захоплюватися умами з найвіддаленіших епох. Розумію, що його думка ще виразніше різьбитиметься в зіставленні з їхніми думками. Великі уми — його постійні супутники. Душа його щедро відкрита. Для Шевченка і Пушкіна, для Франка і Толстого, для Коцюбинського і Достоєвського, для Сковороди і Тичини, Головка і Яновського. Коли ти сам прозаїк і коли озираєшся назад, вічно стоять над тобою твори Толстого і Достоєвського, мов велетенські гори словесного відтворення життя в усій його сукупності, глибині, величі й красі... Коли я думаю про своїх українських сучасників, з якими мені пощастило жити, то таким ідеалом багатої, щедрої і щільної прози є проза Гончара». — П. Загребельний;

«...Його новели (О. Гончар — **В. Ю.**) — такі ж самі сильні, як і його більші речі. Наприклад, його новела «Модри Камінь» багато чим споріднена з такими творами наших славних попередників, як «Макар Чудра» М. Горького, «Дебют» М. Коцюбинського, «Пісня пісень» Шолом-Алейхема». — Павло Тичина, 1947 р.;

«Молодий письменник відчуває висхідну повітряну течію в себе під крилами, йому здається (прерогатива молодості!), що цьому висхідному потоку нема кінця-краю, що небо близько — рукою подати, і хто там, дідько його побери, твердить про якісь там труднощі професії!» — Ю. Яновський;

«Олесь Гончар. Справжній талант. Чи втримається? Гадаю, що втримається і дасть для літератури багато хорошого. Він, безперечно, для літератури. Не спекулянт!» — О. Вишня;

«Я гадаю, що два герої цього прекрасного епосу («Прапороносці» — **В. Ю.**) — Юрій Брянський і Хома Хаєцький — стали людьми абсолютно реальними, вони впевнено заселили світ, і нам без них уже важко обійтися, бо вони стали нашими друзями, живими людьми» — Ю. Бондарев;

«Для багатьох слово «тронка» було незнайоме. Ті, кому не терпілося ще до зустрічі з книгою розкрити його поняття, заглядали в словник Б. Грінченка. Та ба! Там після «трони» іде «троп». Виявилося, що Олесь Гончар узяв це слово з ніким не пізнаного до кінця словника нашого народу, з того словника, який він добре уміє читати й слухати і якому ім'я — життя» — Д. Павличко;

«Шкодую, що не знаю української мови, але здається — відчуваю її, пізнаю стопу Вашого ритму» — К. Федін.

Слова про нього залишені в друкованих виданнях усього світу, вони увійшли у всеземний романний подих, насамперед — про війну. Він помер за десять років до круглої дати нашої перемоги. Ще сказав би чимало. Сказав би те, чого не сказав би інший. Прийшов час говорити відкрито. Не ганьбити, не лаяти все підряд. Говорити: а чому саме ми перемогли, чому забули, що ми переможці!..

...Нині часто шкодуєш: скільки втрачено кожним із нас, хто мав щастя стикатися з Олесем Терентійовичем. Як він бачив війну! Наскрізь. Як говорив про це в тій самій дивизіонці.

Зароджувалася його позиція солдата в тій мінометній роті. Перемогти!

Одного разу я натрапив, як спочатку здалося, на хороший матеріал. Зустрів старшину, котрий служив у тій описаній у романі мінометній роті (тепер служив надстроково), він знав старшого сержанта Гончара під час війни. Але не в'язалася розмова. Поняття про війну, яку він не тільки бачив, а й пережив, відрізнялися різко від понять справжніх фронтовиків. І від понять Гончара. Пригадайте з «Прапороносців». Не встигли ми познайомитися з Юрієм Брянським, першим командиром мінометної роти, куди прийшов Черниш командувати взводом, — смерть Брянського. Ми звикли до юного красивого обличчя з тонкими рисами, запам'ятали, як з-під світлих брів на вас дивляться блакитні, без блиску очі... І — смерть! Так було на війні. Так пише Гончар. Підривається на міні Гай, гине Кармазін, утрачає зір Сашко Сєверцев. На день Перемоги куля наздоганяє Шуру Ясногорську...

— А що ви хочете! — каже тихо старшина, коли ми йдемо з ним по плацу самі. — Тепер інші часи. Ніхто мене по голівці не погладить, якщо я розповідатиму про різні страхи, вбитих, зниклих безвісти. Це тепер не заохочується...

Страшна, жорстока, немилосердна війна. І ти в ній переможець. Це в прославленому полку відчувається в кожному підрозділі. У бібліотеці — книги Гончара. Смерті? Загибель тисяч? Хороша проза про це? Крики душі? Так, усе поруч. А в книгах про війну, що відгриміла лише дев'ять років тому, все зважено, все талановито. Роль переможця Гончар і опише в «Прапороносцях». У його воєнній долі це було потім. У нього гіркий досвід війни. У перші дні добровольцем пішов на фронт. Його закривавлений студбат стояв в житі, схилившись перед першою смертю. Кривавий відступ, залишені одне за одним міста. ДніпроГЕС, що був узятий на коротке замикання, де вже горять генератори і полум'я вирує з вікон машинного залу. Це в той момент, коли вони схилилися над убитим студентом-товаришем. І він, майбутній сумний співець «нутра» війни, разом з ним. Це потім будуть «Альпи», «Злата Прага». Вони ще училися воювати, не вміли воювати, їм нічим було воювати. Він напише і про них потім, на думку багатьох його побратимів по цеху, кращу свою воєнну книгу — «Людина і зброя»...

А доля студентського добровільного батальйону надто трагічна. Особисто Олесь Терентійович Гончар, як я казав вище, потрапив у полон. Вирвався з нього, потім був запасний полк. І — бої. Це не замовчувалося, ні. У світі завжди були полонені. В жодній країні, крім великого СРСР, до них, полонених, не приклеювали ярлики боягузів, відщепенців. Тут їх не поважали, переслідували, губили.

З Радянською Армією, що наступала, майбутній класик, котрий дивом врятувався, як прапороносець був потім попереду. Разом зі своїм народом крокував у строю символом (про який дейнде забули) визволення Європи від фашизму. Воював він чудово. Орден Слави і три медалі «За відвагу». Це про щось свідчить.

Як уже вийшло (не до СМЕРШу потягли, не розжалували, не усунули) — відпустили, як багатьох, після перемоги. Було йому вже 27 років. Зупинився в сестри Шури в робітничій слобідці Ломівка.

...Дивовижні є серед українців родини. Жодними негараздами, ніякими бідами їх не роз'єднаєш. Німці знищили будиночок, де жили колись люди, рідні по крові Гончару. Коли визволили Дніпропетровськ, на тому самому фундаменті, з повалених вибухами стін, поставили хатинку. Дві малюсінькі кімнатки, розмір — 6 на 4.

Їхали з фронту ешелони демобілізованих. І сестра Шура щоразу ходила зустрічати свого улюбленого братика. Розминулися. Вона прийшла додому, тільки почала роздягатися — аж він! Зібрали на стіл, радості не було краю. А вже потім, коли гості розійшлися, зять запитав Гончара:

— Що думаєш про життя подальше? Намітки які?

— Повернуся до Харкова, університет закінчувати.

— А чого? В нас, у Дніпропетровську, такої «школи» немає? Учися тут, живи з нами, місця вистачить.

Шура з зятем і виділили кімнатку, самі з дітьми влаштувалися в іншій. Йому поставили стіл, він став студентом 3-го курсу Дніпропетровського університету. У цій кімнатці й створювалася сага про прапороносців. Зять на заводі ім. Комінтерну виточив дві карбідні лампи, постійно заправляв їх; писав у напівтемряві його свояк, і він ним пишався, тому що той писав завзято, головне — щодня... «Їй-Богу, я так ніколи не зміг би! Голова-а!»

...Десь напередодні зими 1959-го я вперше вибрався в цю слобідку Ломівку у своєму відрядженні від «Робочої газети» на Дніпропетровський завод імені Комінтерну. Як ніколи, цікавив мене процес створення «Прапороносців». Були під рукою записи з дивізіонки «Советский богатырь», записи зустрічей з Олесем Терентійовичем. Що ж, зустріла сумна картина наших колишніх, та й нинішніх слобідок, вільних куточків, де воркочуть голуби, шумлять горобці, де пахне інколи козиним молоком, чимось далеким і ніжним. Не морщачися, проходиш повз тих місць, де пахне і неблагородно, інколи мало не до нудоти.

Намагався запам'ятати бесіду із Шурою, сестрою Олеся Терентійовича, а потім уже записати. Вона пам'ятала все. Народився Олесь (Олександр) 3 квітня 1918-го. Їх потім переплутали, в якихось довідках написали неточно. «Слобода наша Суха Кобеляцького району Полтавської області. А народилися ми в селянській сім'ї. З 1938 року брат мій — студент філологічного факультету Харківського університету. А в 1941-му добровольцем пішов на фронт...»

— «А він же навчався як добре!» — це сусіди, що зайшли «про всяк випадок». З делегацією Олесь ховав — туди їздив — того письменника, який створив «Як гартувалася сталь». Не кожного ж візьмуть!»

Я шкодую тепер, що у своїх спогадах до 70-річчя Майстра не зміг використати багато чого, що «накопав» на його малій батьківщині. Нам завжди не вистачає до офіційного складу добавки живої, народної, правдивої і переконливої.

Вважаю, там, у слобідці, був післявоєнний «вільний вітер». Народ був інший. Народ-переможець. Народ, який має радіти кожному дню: от-от вигляне разом із сонцем щастя, воно десь тільки заплуталося, сховалося. І він, котрий пише книгу, був —інший, забув, що над ним висить полон, щось, може, ще. «Немов не я писав, а щось водило моїм пером, саме писалося і клекотало в душі, якась вища сила — любов, жаль, біль...» І, звісно, іншою здалася дорога до Ломівки і сама Ломівка, коли приїхав із Києва: його в письменники прийняли!

...Ломівка дала світові і «Собор». Книгу рідкісну — за вибором на той час теми в безбожній злій країні. У країні, де проповідниками себе вважали вожді. З довгими, майже щоденними промовами. З оплесками і бурхливими оплесками. З дуже нерівною країною. Із в'язницями, набитими вщерть. До того ж розумним людям уже давно було зрозуміло: в цих в'язницях, починаючи з жовтня 1917 року, найвитривалішими до тягот і нестатків були люди віруючі. У них був завжди особливий дух. Дух величі та праведності.

«Собор» відіграв знакове місце в суспільстві, що розкладалося. «Собор» Гончара наблизив народ до власної душі.

Батьківщина мала — Дніпропетровщина — і мстилася потім Гончарові за його бунтарське очищення від скверни.

Не перерахуєш усього нового, ще до Гончара не сказаного в той час забуття віри. Як на роман накинулися! У його послужному списку значилося вже: кандидат у члени ЦК КПРС, член ЦК Компартії України, депутат Верховної Ради СРСР 6—11 скликань, депутат Верховної Ради УРСР 4—5 скликань, голова Українського республіканського комітету захисту миру, член Всесвітньої Ради Миру, академік АН УРСР, Герой Соціалістичної Праці, ордени —й не перелічити. Він був лауреатом із лауреатів. Перший роман «Прапороносці» — дві Державні премії СРСР (1947, 1948), потім нові — одна за одною...

Стосовно «Собору» було дано партуказівки: збори, на яких піддати нищівній критиці! Письменник Б., який давно помер, від «Собору» каменя на камені не залишив на наших партійних зборах у «Робочій». Бойовий моряк, котрий від дзвінка до дзвінка пройшов війну... Він потім пізніше скаже на інших партійних зборах.

— Я і в Спілці письменників зробив дурість. Теж там громив.

Але це вже був інший час. Час перебудови, що починалася.

Ні, не спеціально їздив я до Новомосковська, де стоїть Свято-Троїцький собор — прототип «Собору» Олеся Гончара. Просто стало не по собі. Узяв тоді відрядження в ту сторону, знову в бік Дніпропетровська. Перед цим була в мене зустріч з колишнім студбатівцем Данилою Бакуменком, хорошим поетом, нині вже покійним. Він любив Олеся Терентійовича братерською любов'ю. Обурювався: які невдячні все-таки люди, погано завжди знають що і до чого. Він показував ці виступи в газетах проти «Собору».

— Ти поїдь туди, подивися... Ми там воювали, студбатівців клали там, де було вільне місце. І багато хто помирати не хотів... Занедбано все, а — святе місце. Були там і віруючі серед нас...

Собор поставили в 1778 році на гроші запорозьких козаків. Його святині служили людям, поки не почалася боротьба з релігією. У Свято-Троїцькому соборі я думав про свою матір. З вірою в Бога вона чекала невіруючого батька з фронту і дорікала йому за невміння шанувати Бога, з вірою в Бога проводжала на фронт моїх старших сестер, які, дякувати Богові, повернулися живими, і мене на війну... Думаю, вона прокляла б мене, якби я здав батька в притулок, як зробив це «герой» «Собору» перший секретар Дніпропетровського обкому КПУ Олексій Ватченко.

...Величезна літературна спадщина великого Гончара. «Прапороносці» (книга перша — «Альпи»; книга друга — «Голубий Дунай», 1947; книга третя — «Злата Прага», 1948) витримали — на той час гоніння на «Собор» — більш як 15 видань мовами народів СРСР і зарубіжних країн. Окремими виданнями вийшли повісті «Земля гуде» (1947), «Микита Братусь» (1951), «Щоб світився вогник» (1955), «Бригантина» (1973); кіноповість «Партизанська іскра» (1955); романи «Таврія» (1952), «Перекоп» (1957), «Людина і зброя» (1960), «Тронка» (1963), «Собор» (1968), «Циклон» (1970), «Берег любові» (1976), «Твоя зоря» (1980); збірки оповідань «Модри Камінь» (1948), «Південь» (1959), «Чари-комиші» (1958, 1975), «Маша з Верховини» (91959); книга оповідань і повістей «Далекі вогнища» (1987); збірки статей «Про наше письменство» (1972), «Письменницькі роздуми» (1980); збірка «Фронтові поезії» (1985)... Видавалися зібрання творів у двох, чотирьох, п'яти, шести і семи томах. Як відомо, в 1964 році за роман «Тронка» Гончара удостоєно Ленінської премії...

А як справи із сьогоднішніми виданнями Олеся Гончара, котрий, до речі, став лауреатом Шевченківської премії під першим номером (номер другий — у Павла Тичини)? Звертаюся до секретаря комісії творчої спадщини Олеся Терентійовича, а також секретаря журі премії імені Олеся Гончара Якова Оксюти.

— Ситуація з виданнями складна. Ви добре знаєте про рішення українського уряду стосовно літературної спадщини великого письменника. Обіцяно було зробити 12-томник. За десять років видано лише чотири томи. Немає грошей. Не виконується також і постанова про видання однотомника кожного лауреата Шевченківської премії. Випускати такі однотомники доручено видавництву «Український письменник». Знову-таки — немає грошей, вони у видавництво не надійшли.

— Успіх має нещодавно видана книга... Олесь Терентійович з його внутрішнім світом говорить сам про себе щиро, звичайно, з огляду і на той час, і на негласний нагляд за кожним письменником...

— Це подвиг вдови Олеся Терентійовича — Валентини Данилівни — Гігантська, титанічна праця. Кожне слово, кожна навіть кома... Ми всі продовжуємо працювати з цілковитою віддачею. 12-й том — публіцистика, епістолярія... Перевіряються тисячі нових листів. У Москві, приміром, їх дуже багато. На жаль, помирають автори цих листів, перекладачі. Але робота не припиняється ні на день.

— Побажаємо вам успіхів. Тривожте від імені народу марудників і обіцяльників.

— Тяжко. Дуже тяжко. Нестерпно тяжко декому довести, наскільки важливе слово Гончара і для нинішніх поколінь.

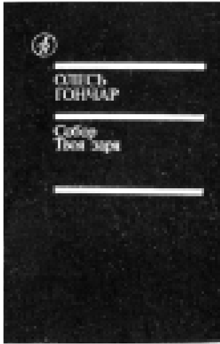
...«Моя бабуня» — так ласкаво він нерідко називав дружину. Вона, замість матері, зробила його письменником Планети. Світ знає і читає його добрі, страшні, страдженні книги і про війну, бо наша земна куля і її люди не навчилися ще жити в злагоді і спокої. А та минула війна з фашизмом — найжорстокіша війна — літописцем Гончаром описана не тільки на повчання.

Глибока відповідальність за людське життя в кожному рядку. Він показав, що частина Перемоги належить його Землі, зутюженій у запеклих боях Вітчизняної уздовж і поперек. Це кромішнє пекло війни, що тут крутилося біснувато, пило соки з людських душ. Довго вони відходили від злодіянь і загального пороку. І нині пам'ятають і не забувають про криваве минуле.

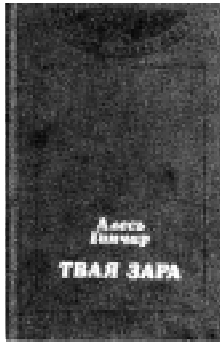
Володимир ЮГОВ,
письменник,
учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни,
полковник у відставці.

Серпень, 2005.
Київ.

На знімках: Олесь Терентійович Гончар із дружиною Валентиною Данилівною, Одеса, 1968 рік; прижиттєві видання Майстра.

Скарга на Президента

■ АНОМАЛІЇ

Мабуть, не холопська це справа — на царя скарги строчити. Він любить, коли перед ним лоби розбивають у поклонах.

Втовкмачую цю істину в голову полковника Селюка — не розуміє. Розповідаю йому притчу про людську впертість і її наслідки (розбиті до крові лоби) — не реагує.

А все тому, що Микола Селюк — не Селюк, а борець.

Цар генералові не указ

Це той самий полковник, котрий понад десять років відновлювався на посаду заступника начальника управління кадрів Міністерства оборони. Той самий полковник, який апелював до семи (!) міністрів, але був почутий тільки Євгеном Марчуком. Це той Микола Романович, котрий стояв перед судами всіх інстанцій, що прийняли 25 рішень, постанов та ухвал і тільки один вердикт — на користь офіцера, вищими освітами і безцінним досвідом роботи не знайшлося відповідної посади.

Грянула помаранчева революція, прийшов новий міністр Анатолій Гриценко, котрий, ідучи втоптаною дорогою попередника, без жодного сумніву також скасував управління правового забезпечення. Аргументи про гостру потребу збереження цієї структури у зв'язку з реформуванням і масовим скороченням чисельності Збройних сил, схоже, потонули в ура-патріотичних запевненнях забезпечити

Фото автора.

Але крізь ці вогонь і воду він міг не проходити, якби міністр оборони Олександр Кузьмук виконав доручення «царя» Леоніда Кучми. Президент особисто ще в 1996-му розпорядився «розглянути питання про призначення полковника Селюка М. Р. на посаду, яка відповідала б його військовому званню, освіті й набутому досвіду».

Вольовий міністр, на жаль, не прийняв тоді вольового рішення. Радецький, Шмаров, Шкідченко теж такої посади не знайшли.

Обіцяв, але виконав

Після чергового звернення Селюка до здорового глузду щойно призначений міністр Марчук відреагував адекватно: «Розберемося». І розібрався. У травні 2004-го полковника було поновлено на армійській службі.

...Микола Романович на посаді заступника начальника управління правового забезпечення соціального захисту і кадрової роботи юридичного департаменту пропрацював аж ... п'ять місяців. До другого пришестя Олександра Кузьмука. Новий міністр через кілька днів після появи в МО скоротив управління й заодно збурювача спокою Селюка. Офіцерові з двома офіцерів житлом і поповнити скарбницю за рахунок реалізації «зайвої» техніки та нерухомості.

Пам'ятається, Євген Марчук рік придивлявся, вивчав, аналізував, перш ніж змінити структуру центрального апарату. До речі, він звільнив більш як 30 генералів, але жоден не оскаржив його наказів. «Анатолій Гриценко, якщо не помиляюся, розпрощався з дюжиною підлеглих, і вже третину рішеннями судів поновлено на посадах», — розповідає правозахисник Селюк.

«...слід зазначити, що полковник Селюк — «незручний» для керівництва МО. У нього загострене почуття справедливості. Його досвід, моральність, послідовність — ті якості, які сьогодні необхідні для реалізації програми Президента».

Це рядки з листа чиновника до секретаріату глави держави. Миколу Романовича рекомендують посадити в крісло заступника директора правового департаменту МО, створюваного замість ліквідованого юридичного.

Професійний військовий з 34-річною вислугою, він же юрист, не заспокоївся і потривожив самого гаранта Конституції проханням посприяти у відновленні у правах, тобто на посаді зразка 1993-го. Ті, котрих турбує доля опального військовослужбовця, розуміли, що торжество справедливості лише змінить імідж Верховного головнокомандувача, ідеї якого полковник до хрипоти відстоював на Майдані.

Поки в адміністрації Президента вирішували долю невгамовного правозахисника, в міністерстві теж не сиділи склавши руки. Там запрошували Селюка на співбесіди і пропонували, пропонували, пропонували. Хто — посади (в Київському гарнізоні (і не більше), хто — звільнитися без шуму, мовляв, угамуйся, звільни місце молодим.

Сам Олександр Зінченко, вже колишній держсекретар, запропонував міністрові оборони розглянути можливість призначення підлеглого на посаду заступника директора департаменту.

Чи треба казати, що у відомстві знайшли причину залишити претендента за бортом? Замість крісла заступника чи іншого начальника Селюк одержав наказ про звільнення в запас (у зв'язку зі скороченням штатів).

Полковникові відмовили, на мій погляд, з формальних причин, хоча деяких керівників міністерства за тими ж причинами не можна було і на гарматний постріл підпускати до силового відомства. Один поняття не має про стратегію і тактику, другий — без військової освіти, у третього з мораллю негаразди...

Тепер про скаргу на Президента. Її направив до Печерського райсуду столиці Микола Селюк. Оскаржив він бездіяльність глави держави, котрий ухилився, на твердження заявника, від розгляду і прийняття рішення за його заявою.

— Я просив гаранта Конституції сприяти відновленню моїх прав, за його дорученням секретаріат надіслав відповідного листа Гриценку, але не проконтролював виконання, — розмірковує Микола Романович. — Тому суд мусить зобов'язати Президента особисто розглянути моє звернення і прийняти рішення.

Суд не задовольнив прохання скаржника.

А по-моєму, **Селюк скаржився не так на Президента, як на чинну прогнилу систему, котра пожирає, немов жорна, людські долі.**

Система вкотре перемогла. Хто і коли зламає її становий хребет?

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: відомі правозахисники Микола Селюк і Михайло Хабаров.

МНС готується до «вибухів»

Незабаром МНС планує почати розмінування території військових складів у Новобогданівці. Операція не з простих, бо значна кількість боєприпасів, розлетівшись після вибухів, деформувалися, багато які з них устромилися глибоко в землю і можуть здетонувати від найменшого дотику. Можливості утилізувати їх стандартними способами поки що нема, а тому вивозити їх з території бази, де сталася пожежа, неможливо.

Для вирішення проблем, пов'язаних з ліквідацією наслідків надзвичайної ситуації, Кабінет Міністрів виділив з резервного фонду більш як 2 млн. грн. Нині ведуться роботи з пробного спалювання пороху з військових складів. Для цього підготували чотири спеціальні котловани, завглибшки до трьох метрів. Уже знищено майже 500 кг пороху. Загалом же, як підрахували фахівці МНС, на військовій базі в Новобогданівці слід утилізувати близько 21 тонни пороху.

Ігор САМОЙЛЕНКО.

Запорізька область.

«Укрзалізниця» перевезла з початку року 34 млн. пасажирів пільгових категорій

За оцінкою експертів ООН, кількість жертв Чорнобильської катастрофи значно менша, ніж очікувалося

■ СИТУАЦІЯ

Льонарська лихоманка

Льонарство Чернігівщини переживає нелегкі часи. Свідчення тому — лист працівників Ріпкинського льонозаводу до редакції «Голосу України»: «Знову прийшло лихо. Три місяці ми не отримуємо грошей за свою роботу... Вже майже місяць завод не працює. Відключили електроенергію за борги». Заявники просили втрутитися у ситуацію, допомогти. Звичайно, людей найбільше хвилює заробіток.

У Ріпкинській прокуратурі мені показали два приписи про усунення порушень трудового законодавства, адресовані директору ТОВ «Льон Полісся» Олегу Герасименку. Перший датовано 14 травня (скаржники до «Голосу України» направили своє звернення 13 травня. — **Авт**.). У ньому зазначається, що ТОВ «Льон Полісся» не забезпечило виплату заробітної плати за лютий — квітень на суму 165 тисяч гривень, що «є порушенням прав громадян на своєчасну оплату праці». Останній датовано 14 липня. У цьому приписі фігурує вже менша цифра (80 тисяч гривень) — борг за березень—травень.

...Під час мого приїзду на льонозаводі працювали лише ремонтники. Спробував дізнатися, чи нема серед них авторів скарги. Та чоловіки уникали розмови, побоюючись, що за свою відвертість можуть поплатитися.

Головний бухгалтер ТОВ «Льон Полісся» Олена Малишева дещо втішила:

— Коли люди писали скаргу, справді ситуація була критична. Але ж тоді, у травні, завод відновив свою роботу. Працювали у червні. Лише у липні усі пішли у відпустки. Борг по зарплаті у нас значно зменшився. Ми винні частину грошей за травень і повністю — за червень.

Уся зарплата «ховається» на складі готової продукції. Головний інженер ТОВ «Льон Полісся» Олексій Шостак показав гори нагромаджених тюків льоноволокна на суму майже 1,5 мільйона гривень. Через зупинку Житомирського льонокомбінату збут продукції забуксував, а тому й виникли проблеми з фінансуванням виробничих програм.

Водночас директор ТОВ «Льон Полісся» Олег Герасименко повідомив про те, що, незважаючи на труднощі, в їхнього льонозаводу вже є виходи на Прибалтику, Китай. Отже, налагоджується збут продукції. До того ж ТОВ «Льон Полісся» виростило непоганий урожай льону на 700 гектарах. Це значно більше, ніж торік. Отож немає проблем із сировиною.

Але, попри це, все-таки у переробників льону немає впевненості, що їхня праця буде потрібна, а вироблена продукція знайде свого покупця. Дуже хитка конкурентна ситуація на ринку продажу льоноволокна. В Україні його практично не купують. Ми попросили прокоментувати цю ситуацію секретаря асоціації льонарів України Анатолія Степанова.

— На Чернігівщині вирощується 50 відсотків льону України, — сказав він. — В області йде збір цієї культури на 12600 гектарах. Але на складах льонозаводів ще з минулого року залишилось льоноволокна майже на 15 мільйонів гривень. Льонозаводи взяли кредити, вони здебільшого самі тепер себе забезпечують сировиною. Якщо повториться минулорічна ситуація, більшість льонопереробних підприємств стануть банкрутами. Це тисячі безробітних людей. Звичайно, у нас великі сподівання на ринки Прибалтики, Західної Європи, Китаю. У цьому плані пріоритетно. Дуже непокоїть робота Рівненського, Житомирського льонокомбінатів. Державі потрібно допомогти їм з випуском якісних тканин, в реалізації продукції для бюджетних установ. Це порятує льонарську галузь.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На знімку: Ріпкинський льонозавод в очікуванні роботи і збуту продукції.

Фото автора.

«Механізм відпрацьовано». Державі завдано мільярдних збитків. Процес триває

■ АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю: ПРОБЛЕМИ ГАЛУЗІ

(Закінчення. Початок у № 166 за 6 вересня 2005 року.).

Тільки наївні люди думають, що «закордон нам допоможе»

— А є, все-таки, в Україні металургійні компанії, що тверезо, перспективно і по-державному мислять і діють?

— Є. Мені, наприклад, імпонує інвестиційна політика, що її проводить корпорація «Індустріальний Союз Донбасу». Сьогодні на Дніпродзержинському і Алчевському металургійних комбінатах розроблені і реалізуються програми реконструкції і модернізації виробництва на сотні мільйонів доларів США і можна очікувати в недалекому майбутньому перетворення цих підприємств на сучасні комплекси з новітніми технологіями й устаткуванням. Але це не все. Корпорація придбала металургійні заводи в Угорщині і Польщі — «Дунафер» і «Гута Ченстохова». І, як я розумію, планує постачати на ці заводи напівфабрикати (заготівлю, сляби) з України, переробляти їх на готову продукцію і без яких-небудь квот і інших обмежень продавати в Європі. Усе робиться правильно, розумно і грамотно.

— Тож не Польща й Угорщина здійснюють інвестиції в Україну, на що ми сподіваємося, а навпаки — Україна інвестує металургію цих держав.

— Цілком правильно. Тільки наївні люди думають, що «закордон нам допоможе». Я не можу назвати точні цифри, але тільки корпорація «Індустріальний Союз Донбасу» покупками двох названих металургійних заводів внесла інвестиції в економіку Польщі й Угорщини більші, ніж Польща й Угорщина в Україну за увесь час її незалежності. А загалом, для гірничо-металургійного і гірничо-хімічного комплексів України найреальнішими покупцями, інвесторами промислових об'єктів є росіяни. Вони, по-перше, мають серйозні фінансові ресурси для рішення таких завдань. По-друге, добре знають усі особливості фінансово-економічної і державної системи України і тому не бояться братися за масштабні проекти в Україні. А металургія — це завжди дуже серйозні гроші.

— Які шляхи розвитку металургії ви вважаєте найперспективнішими?

— Насамперед підвищення якості виробленої металопродукції. Наприклад, за старих часів в Україні були два заводи гарні заводи — «Дніпроспецсталь» і Донецький металургійний. Але сьогодні ці заводи значною мірою перейшли на випуск металу звичайної якості. Втім, потреба в спецсталях є, і вона збільшується щорічно. У Росії спецсталі різноманітного асортименту роблять трохи метзаводів.

Перспективним напрямом розвитку металургії залишається будівництво міні-заводів. У Росії планується будівництво в найближчі роки не менше п'яти металургійних міні-заводів. У нас таких проектів реально не очікують, хоча розмови на цю тему ведуть. В Україні не виробляється високоякісна гарячокатана і холоднокатана тонколистова сталь, як, наприклад, на Магнітогорському, Новолипецькому, Череповецькому металургійних комбінатах. Колись ми лідирували в цій галузі металургії і зараз маємо тут реальні можливості розвитку.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

— А які найактуальніші технічні проблеми вітчизняної металургії?

— На мій погляд, найгострішою і злободенною для металургії є проблема тепло- і енергозбереження. В Україні закінчуються запаси коксівного вугілля, добувати його стає дедалі важче і дорожче. Висновок — треба впроваджувати технологічні рішення, що забезпечують економію коксу. Дорожчає газ. І якщо за часів Радянського Союзу за впровадження технології вдмухування природного газу в доменні печі присуджували Ленінські премії, те сьогодні такі технологічні рішення ведуть до руйнування. Їх не витримає жодна економіка. На заводах США, Європи металургійні печі, наприклад, уже давно футерують вогнетривами з волокнистих матеріалів замість цеглин. Втрати тепла у такому разі зменшуються іноді в десятки разів. Подібні прогресивні матеріали почали виробляти й в Україні, наприклад, на заводі «Синельниківська теплоізоляція» у Дніпропетровській області. Однак нові ефективні рішення для економії енергоресурсів у металургії впроваджують поки що повільно. Вочевидь, живі ще старі стереотипи.

Для гірничо-металургійного і гірничо-хімічного комплексів України найреальнішими покупцями, інвесторами промислових об'єктів є росіяни

— Крім необхідності технічного переозброєння галузі які ще проблеми очікують металургію в майбутньому?

— У найближчі роки найбільшою проблемою в металургії буде кадровий голод насамперед на робочі професії і середньотехнічний персонал. Систему підготовки кадрів для металургії, що функціонувала 10—15 років тому, знищено. Я маю на увазі ПТУ, технікуми. Підготовка випускників вищої школи, на жаль, трансформувалася в гіршу сторону. Перевага економічних, менеджерських, юридичних спеціальностей у ВУЗах проти технічних завдала великої шкоди вітчизняній промисловості. Сьогодні на ринку праці висококваліфікований токар, фрезерувальник, слюсар-інструментальник коштує вп'ятеро дорожче за інженера.

— Але зарплата на металургійних заводах і гірничорудних підприємствах істотно вище, ніж в інших галузях економіки.

Не кажіть. Незважаючи на зростання прибутку, середня зарплата металургів практично не збільшилася: як була приблизно 200 доларів на місяць десять років тому, так і сьогодні ті само 200 доларів. А купівельна спроможність грошей зменшилася. Навіч — недооцінка праці металургів. У Росії середня зарплата становить 1,7 долара США за годину, в Туреччині — 2,6, у Мексиці — 4,5, у Південній Кореї — 7,2. В Україні цей показник значно нижче. У Росії частка заробітної плати у вартості товару становить 33 відсотки, в Японії, США, Європі — 70—75 відсотків. Мені здається, що мінімальний рівень заробітної плати має бути законодавчо встановлений не в абсолютних величинах, а в процентному відношенні до вартості зробленого робітником товару. Тоді металурги одержуватимуть заробітну плату, адекватну значенню і шкідливості їхньої праці.

— Ви часто вживаєте термін гірничо-металургійні, гірничо-хімічні комплекси. А як справи в нас із сировиною для чорної і кольорової металургії, хімічної промисловості?

— Поки що гірничозбагачувальні комбінати (ГЗК) працюють. Окремі непогано розвиваються. Однак, як ви знаєте, держава за своє національне надбання, яким є залізорудна сировинна база за її специфічної приватизації, одержала копійки.

— Але в темі сировинної бази України є ще один важливий аспект — хто, як і за які гроші видає від імені держави ліцензії на розробку родовищ, у тому числі залізорудних, титанових, марганцевих і інших копалин? Чи адекватні надходження до бюджету України від надання підприємствам можливості розробляти родовища?

Визнаю, що не знаю усіх тонкощів і нюансів процедури видавання ліцензій на розробку родовищ. Але деякі недогляди держави в цьому питанні очевидні. Наприклад, багато організацій, фірм вже давно одержали ліцензії на використання ділянок, на відведення землі з корисними копалинами. При цьому не провадять розробку родовищ і не збираються в майбутньому це робити. Оскільки оплата вартості ліцензії на землевідведення порівняно невелика і постійно платити не треба, то головне закріпити за собою родовище. А далі шукати шляхи заробити на цьому. Намагаються закріпити за собою площі більші і кращі, а там життя покаже. За кордоном такої практики нема, оскільки за «закріплене» родовище треба платити державі не один раз (за ліцензію), а постійно щомісяця і пропорційно заявленій площі. Як результат — підприємства беруть у користування в держави стільки площі родовища, скільки зможуть задіяти у виробництві, «проковтнути». На зайві площі ніхто ліцензії не одержує, тому що це накладно. У підсумку держава отримує певні суми у бюджет. Плюс завжди є поле діяльності для інвесторів, котрі справді здійснюватимуть видобуток копалин, а не перепродуватимуть ліцензії.

Розмову вів Леонід БРОВЧЕНКО.

Як врятувати «Рось Будсервіс»?

■ СИТУАЦІЯ

Підприємства ламають не тільки економічна ситуація, ринок або непомірні податки. Найчастіше їх гроблять цілком конкретні люди. Або не менш конкретні юридичні особи...

У Запоріжжі на Донецькому шосе донедавна успішно працювало ТОВ «Рось Будсервіс» на умовах оренди об'єктів комунальної власності. А потім сталося таке...

З ініціативи одного зі співзасновників ТОВ «Рось Будсервіс» — фірми «ВІК-97» 21 липня були проведені позачергові збори засновників, на яких прийняли рішення про звільнення з посади директора «Рось Будсервісу» Ю. Маніка і призначення на його місце виконувачем обов'язків В. Білоуса. Річ у тім, що, за Статутом підприємства, розв'язання таких питань відноситься до компетенції загальних зборів засновників, які вважаються правомочними, якщо присутні учасники, котрі володіють у сукупності 60 відсотками голосів. Але ТОВ «ВІК-97» належить тільки 50 відсотків. А іншим засновникам, за їхньою інформацією, навіть не повідомили про збори.

Однак нове керівництво перейшло до активних дій. Як сказано в позовній заяві, поданій до Орджонікідзевського районного суду Запоріжжя, 4 серпня «було здійснено захоплення території (підприємства. — **Авт.**), заблоковано всі в'їзні ворота, будинки і зупинено роботу підприємства».

З того дня, за словами працівників «Рось Будсервісу», їх не пускають на робочі місця. Розкручений маховик роботи, виконання зобов'язань перед партнерами, розрахунків, відрахувань до бюджету різко зупинили. Навіщо? Хоч влада оголосила курс на створення нових робочих місць, на прикладі цього підприємства добре видно, що рух йде саме у зворотному напрямку. Але за сухими рядками інформації про те, що діється на «Рось Будсервісі», — цілий колектив, родини працівників, які ще недавно стабільно одержували зарплату і жили з упевненістю в завтрашньому дні. Про них хто-небудь подумав з організаторів усього цього процесу?

Але «блокування», «захоплення території» і зупинка виробництва — лише частина дивних процесів, що не можна пояснити. Як стало відомо, було зупинено рух за банківськими рахунками підприємства, а печатку оголошено такою, «що втратила юридичну чинність»: і. о. директора В. Білоус подав оголошення до газети, де сказано, що «печатку вважати недійсною».

Засновники Ю. Манік, Т. Лосєва і ВП «РОСЬ» упевнені, що всі ці дії співзасновника спрямовані на доведення підприємства до банкрутства для того, щоб надалі стати власником. На їхню думку, зараз там ведеться планомірна робота з «коригування» документів. На жаль... На сьогоднішній день усі скарги в правоохоронні органи й органи місцевого самоврядування на блокування території «Рось Будсервіс» результатів не дали.

І зовсім незрозумілі в цій історії дії Запорізького міськвиконкому. На початку серпня 2005 року начальник управління комунальної власності В. Теслюк підписує наказ про передачу цілісного майнового комплексу ТОВ «Рось Будсервіс» на відповідальне зберігання одній фірмі.

Уже 9 серпня нотаріально завіряється розірвання договору оренди, укладеного чотири місяці тому на десять років. Постає запитання. У статутних документах і в договорі про оренду чітко зазначено, що таке рішення з боку орендарів може прийматися тільки більшістю голосів засновників. То, може, це викликано чиєюсь особистою зацікавленістю?

— Ми працюємо на цьому підприємстві вже 15 років, — розповідає директор і засновник ТОВ «Рось Будсервіс» Юрій Манік. — Пережили всі економічні колотнечі, регулярно відраховували чималі суми до бюджету і фондів... І тепер зіткнулися з отаким свавіллям. Я впевнений, і виклав докладно свою позицію в скаргах, направлених прокуророві міста, голові Запорізької облдержадміністрації, що це робиться, щоб забрати в нас орендоване майно. Усе почалося після того, як після укладення з міськвиконкомом договору оренди від нас зажадали компенсації за укладення угоди. Після того, як ми відмовилися, і почалися одна за одною дії, спрямовані на розірвання договору. Але з 1990 року основним орендарем на власні кошти було побудовано два склади і гараж. І що виходить? Ми уклали в квітні 2005 року на десять років договір оренди, сплатили майже 30 тисяч грн. за оформлення технічної й оціночної документації, а нас тепер відверто грабують! Нас не пускають на територію, і в цих загарбників є всі можливості зараз фальсифікувати будь-які документи підприємства. І усе відбувається за повного потурання або навіть сприяння з боку окремих посадових осіб від влади.

Серйозні звинувачення. Справа це вимагає скрупульозного і неупередженого вивчення. Звичайно, у протилежної сторони знайдуться свої аргументи. Але чого вони варті проти того, що люди опинилися на вулиці і їм загрожує втрата вкладених коштів і роботи?

«Рось Будсервіс», де ще недавно кипіла робота, стоїть. Сподіваємемося, що закон усе-таки переможе. І якщо це станеться скоріше, тим краще.

Ігор ШРАМКО.

Запоріжжя.

■ ОГОЛОШЕННЯ

ВАТ "Донецькобленерго" повідомляє про результати проведення відкритих торгів

1.Замовник торгів: ВАТ "Донецькобленерго", код ЄДРПОУ 00131268

1.1. Поштова адреса: 84601, м.Горлівка, пр.Леніна.11.

2. Інформація про предмет закупівлі:

- автомобілі ГАЗ-33023 подовжені у кількості 10 штук

3.Оголошення про проведення торгів було опубліковано у газеті "Голос України" № 156 від 19.08.05

4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою: 02.09.2005 р.

5.Вартість договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ)

513 000,0 (п'ятсот тринадцять тисяч) грн.

6. Інформація про переможця торгів:

ТОВ "ВКЦ "Оптіма, ЛТД" код ЄДРПОУ 13501821

- Поштова адреса: 83059, м.Донецьк, вул.Елеваторна, 3

- Телефон/ факс: (062) 382-88-77.

ТБ «Донецька універсальна товарна біржа» 19.09.05 р. об 11:00 год. проводить аукціон по реалізації майна, яке належить ВАТ «Красноармійський Ремтехсервіс»,

розташованій за адресою: Донецька область, м. Красноармійськ, вул. Нахімова, 82. Лот №1 - обладнання (19 одиниць), старт. ціна 8909,64 грн. у т. ч. ПДВ, гарант. внесок - 445,48 грн. без ПДВ; лот №2 - обладнання (14 одиниць), старт. ціна - 10240,60 грн. у т. ч. ПДВ, гарант. внесок - 512,03 грн. без ПДВ; лот №3 - автотранспорт (5 одиниць), старт. ціна - 22020,00 грн. у т. ч. ПДВ, гарант. внесок - 1101,00 грн. без ПДВ; лот №4 - сільхозобладнання (11 одиниць), старт ціна - 23145,70 грн. у т. ч. ПДВ, гарант. внесок - 1157,29 грн. без ПДВ. Ознайомлення з об'єктами до 15.09.05 р. Строк подачі заявок до 16.09.05 р. (до 12:00 год.). Реєстраційний збір 100,00 грн. у т. ч. ПДВ перераховується на р/рах. біржі.

Аукціони проводяться за адресою: м. Донецьк, вул. Шевченко, 31. Тел.: 388-36-37.

Ухвалою від 23.08.2005 р. Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив провадження у справі №9/117 про банкрутство Селянського (фермерського) господарства «Поліна» (юридична адреса: 27611, Кіровоградська обл., Кіровоградський район, с. Володимирівка, вул. Куйбишева, 85), код ЄДРПОУ 24711929; п/р 2600530011455 в Кіровоградській ОД АКБ «Укрсоцбанк», код банку 323293).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Герасименка Валерія Васильовича, ліцензія серії АА №520151 від 10.07.2003 р., який проживає за адресою: 04107, м. Київ, вул. Татарська, 36/5, кв. 50; тел.: 8-050-685-45-42.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування цього оголошення згідно чинного законодавства.

ТОВ «Магна»

зареєструвало 22.08.2005 року у ДКЦПФР пайовий недиверсифікований венчурний інвестиційний фонд закритого типу "Всеукраїнський фонд нерухомості". Реєстраційний код за ЄДРІСІ 233210.

Господарським судом Волинської області (43000, м. Луцьк, проспект Волі, 54а) порушено справу № 8/32Б про визнання банкрутом сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Іскра» (45050, Волинська область, Ковельський район, с. Сільце), код ЄДРПОУ 0373720, розрахунковий рахунок 2600930110362 в Ковельському відділенні «Проінвестбанку» МФО 303194.

Розпорядником майна призначено Темчишина Володимира Петровича, який проживає: м. Луцьк, вул. Світла, буд. 5, кв. 3 (ліцензія Міністерства економіки та з питань Європейської інтеграції України від 25.11.2003 року, серії АА № 630072).

Претензії кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та арбітражний керуючий ВАТ «Оснастка» п. Вознякевич Н. І. 7 жовтня 2005 року проводять аукціон з продажу майна боржника ВАТ «Оснастка»,

яке знаходиться за адресою: м. Нововолинськ, вул. Луцька, 25, а саме:

1. 9-ти поверхова будівля АПК, заг. площа - 5580,2 м² - вартість 1 300 000,00 грн. з ПДВ; 2. Незавершене будівництво ковальсько-пресового корпусу, заг. площа - 4670,0 м² - вартість 450 000,00 грн. з ПДВ; 3. Тепловоз ТГК-2-6433 - вартість 30 000,00 грн. з ПДВ; 4. Тепловоз ТГК-2-6433 - вартість 32000,00 грн. з ПДВ; 5. Кран залізничний КДЕ-163 вартістю 50 000 грн. з ПДВ та платформа залізнична вартістю 15 000 грн. з ПДВ - заг. вартість 65 000 грн. з ПДВ. 6. Верстат радіально-свердлильний - вартість 10 000,00 грн. з ПДВ; 7. Верстат координатно-розточний ВКОЕ - вартість 6 000,00 грн. з ПДВ.

Загальна вартість майна становить 1 893 000,00 грн. у т. ч. ПДВ.

Переможцем аукціону є покупець, який запропонував найвищу ціну. Гарантійний внесок в розмірі 5% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір в розмірі 17,00 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ - 26254583 не пізніше ніж за три календарних дні до початку проведення аукціону.

Заявки на участь в аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. акад. Сахарова, 33, 4-й пов., з 10-00 до 17-00 год. Кінцевий термін подачі заявок за три календарні дні до початку проведення аукціону. Аукціон буде проводитись за адресою: м. Львів, вул. акад. Сахарова, 33, 4-й пов. Додаткова інформація за тел. факс: (0322) 240-24-33/244-32-66.

Господарський суд Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-під.) ухвалою від 29.04.2005 року порушив справу №Б-31/43-05 про банкрутство Сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю "Агрофірма "Маяк-1" , код за ЄДРПОУ 00707952 (64023, Харківська обл., Кегичівський район, с. Парасковія, п/р 26005425187001 у Кегичівському відділенні ВАТ "Державний ощадний банк України", смт. Кегичівка, Харківська область, п/р 26001302790129 у Красноградському відділенні ЗАТ АК "Промінвестбанк", м. Красноград, Харківська область, МФО 351469).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Тищенко Оксану Іванівну, ліцензія серія АБ #216715 від 09.02.2005 р., 61022, м. Харків, вул. Петровського, 6/8, кв.15.

Заяви кредиторів і санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації цього оголошення.

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства (Організатор торгів) проводить повторний аукціон з продажу майна підприємства-боржника - ВАТ «Нікопольський прядильно-нитковий комбінат», розташованого за адресою: Дніпропетровська область, м. Нікополь, вул. Електрометалургів, 244.

Загальна характеристика об'єктів продажу: лот №1 - автомобіль ЗИЛ 130 АУ-30 (130)-63а (інв. №5040001), рік випуску - 1975, початкова ціна - 3414,00 грн. з ПДВ; лот №2 - автомобіль ЗИЛ 130 (бортовий, подвійна кабіна) (інв. №5040002), рік випуску - 1974, початкова ціна - 2757,00 грн. з ПДВ; лот №3 - автомобіль Москвич 21401 (інв. №5040018), рік випуску - 1984, початкова ціна - 909,00 грн. з ПДВ; лот №4 - мотоцикл «Дніпро-11» (інв. №5051455), рік випуску 1992, початкова ціна - 530,00 грн. з ПДВ; лот №5 - автомобіль ГАЗ 52 (бортовий) (інв. №5040010), рік випуску - 1966, початкова ціна - 2273,00 грн. з ПДВ; лот №6 - автомобіль ЕрАЗ 76213 (фургон) (інв. №5040036), рік випуску - 1991, початкова ціна - 1439,00 грн. з ПДВ; лот №7 - автомобіль ГАЗ 66-11 (фургон) (інв. №5040047), рік випуску - 1992, початкова ціна - 4242,00 грн. з ПДВ; лот №8 - автомобіль Москвич 2141201 (інв. №5040053), рік випуску - 1993, початкова ціна - 3841,00 грн. у т. ч. ПДВ; лот №9 - автомобіль вантажний ИЖ-271501011 (інв. №5040037), рік випуску - 1991, початкова ціна - 1944,00 грн. у т. ч. ПДВ; лот №10 - автомобіль Москвич 21412 (інв. №5040043), рік випуску - 1992, початкова ціна - 3939,00 грн. у т. ч. ПДВ; лот №11 - автонавантажувач 40814 (інв. №4170281), рік випуску - 1992, початкова ціна - 6300,00 грн. у т. ч. ПДВ.

Гарантійні внески (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір - 17 грн. перераховуються на рахунки Організатора торгів: п/р 26008207280001 (для гарантійного внеску), п/р 26009207280000 (для реєстраційного збору) в ДФ АКІБ УкрСіббанк МФО 306856, код ЄДРПОУ 26252710 до **04.10.2005р.** включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до **04.10.2005р.** включно за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, 6.48, кім. №3, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з технічним станом об'єкту продажу, оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056) 744-19-31, 8(05662) 3-45-10.

Публічні торги (аукціон) відбудуться **07.10.05р., о 12.00** за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б.48, кім. №25.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу. Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства (Організатор торгів) проводить повторні публічні торги (аукціон) з продажу майна підприємства-банкрута СВК «Новомиколаївський» (справа №Б15/117/02), яке розташоване за адресою: Дніпропетровська область, с. Новомиколаївка, вул. Польова.

Загальна характеристика об'єктів продажу: лот №1 - телятник №1 (с. Новомиколаївка, вул. Польова, 1г), початкова ціна - 17216,00 грн. без ПДВ; лот №2 - телятник №2 (с. Новомиколаївка, вул. Польова, 1д), початкова ціна - 17216,00 грн. без ПДВ; лот №3 - телятник №3 (с. Новомиколаївка, вул. Польова, 1ж), початкова ціна - 17216,00 грн. без ПДВ; лот №4 - будівля контори (с. Новомиколаївка, вул. Центральна, 18), початкова ціна - 8458,00 грн. без ПДВ.

Гарантійні внески (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір - 17 грн. перераховується на рахунки Організатора торгів: п/р 26008207280001 (для гарантійного внеску), п/р 26009207280000 (для реєстраційного збору) в ДФ АКІБ УкрСіббанк МФО 306856, код ЄДРПОУ 26252710 до **04.10.2005р.** Заявки на участь в аукціоні приймаються до **04.10.2005р.** включно за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б.48, кім. №3, з 9.00 до 18.00 (крім вихідних). З питань отримання додаткової інформації, ознайомлення з об'єктами та оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056)744-19-31, 744-96-82.

Публічні торги (аукціон) відбудуться **07.10.05р., о 10.00** за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б.48, кім. №25.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об'єкт продажу. Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вулиця Куйбишева, 1а) Ухвалою по справі № Б 29/154/05 від 05.08.2005 р. порушив провадження у справі про банкрутство ТОВ «Сентоза Ойл» (код 30916791) м. Дніпропетровськ, вул. Океанська, 11.

Розпорядником майна призначено Кушнір Т. І. (ліцензія: серія АА № 719818 від 20.02.2004 р.) м. Київ, пр-т Правди, 96/17.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Харківської області (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 22 серпня 2005 року по справі № Б-39/84-05 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «СІНДІ» (код ЄДРПОУ 23466847, юр. адреса: 61012, м. Харків, вул. Косарська, 11, р/р 260002013722 у АСУБ «Грант» МФО 351607) та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Грищенко Віталія Валерійовича (ідентифікаційний код 2728015998, паспорт серії МА 3106121, виданий 03.07.1996 року Охтирським МРВ УМВС України в Сумській області, адреса: вул. Енгельса, 29-Б, оф. 703, м. Харків, 61012, тел./факс (057)757-50-68).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «Еліт-Клуб» (м. Київ, вул. Прорізна, 4-А, код ЄДРПОУ 30723281)

Ліквідатором майна згідно з вказаними постановами Господарського суду м. Києва призначено арбітражного керуючого Верхацького Ігоря Володимировича (ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України серії АБ № 216712 від 15.02.05, адреса: 01024, м. Київ, вул. Шовковична, 16, кв. 38, тел. 490-88-79).

Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ДЕНЬ

СЕРЕДА, 7 ВЕРЕСНЯ 2005 ■ № 167 (3667)

8 вересня в Україні очікується мінлива хмарність. Без опадів. Вітер змінних напрямків, 3—8 м/с. Температура вночі 9—14, на сході місцями 6—8, на узбережжі морів 15—18 градусів тепла; удень 24—29, у південних областях місцями 30—32; у Карпатах та горах Криму вночі 5—10, вдень 15—20 градусів вище нуля.

■ ВІСТІ З РЕГІОНІВ

Кіра Муратова отримала орден Дружби

Одеса. Його вручив Надзвичайний і Повноважний Посол Російської Федерації в Україні Віктор Черномирдін. Він сказав, що творчість Кіри Муратової збагатила скарбницю світового кіномистецтва, що сам він з інтересом дивиться створені нею кінофільми. У відповідь російському послові автор подарувала копію свого останнього фільму «Настроювач». Кіра Муратова стала третьою жителькою Одеси, котра отримала російський орден Дружби. Раніше цією нагородою було відзначено митрополита Одеського і Ізмаїльського Агафангела і колишнього главу обласної держадміністрації Сергія Гриневецького.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

У Криму знову звучали чумацькі пісні

Крим. У Євпаторії триває масштабний Всеукраїнський проект «Чумацький шлях», мета якого — популяризація творчості найоригінальніших аматорських колективів і художників з усіх куточків країни. Численні учасники святкового дійства вже вкотре демонструють невичерпність, самобутність і розмаїтість української народної пісенної культури. У проекті, який здійснюється в регіонах північно-західного Криму, беруть участь національно-культурні товариства, творчі колективи й народні умільці.

Віктор ХОМЕНКО.

Петро Могила прийшов на Волинь

Волинська область. Першу в Україні церкву святого Петра Могили освячено в селі Воля-Любитівська Ковельського району. Освячення провів керуючий Володимир-Волинською і Ковельською єпархією архієпископ Симеон. Збудувати храм сільська громада вирішила ще п'ять років тому. Гроші на церкву збирали у трьох районах Волині, по черзі готували обіди будівничим і самі не цуралися богоугодної праці. Посильну допомогу землякам надавав тодішній голова облдержадміністрації Борис Климчук. Не полишив він цієї справи і тоді, коли став Надзвичайним і Повноважним Послом України в Литовській Республіці, щоразу виділяючи із своєї зарплати певну суму на зведення храму. Загітував допомогти парафіянам і народного депутата України Ігоря Єремеєва, відомого підприємця Олександра Кропиву. Зазначимо, за роки незалежності на Волині споруджено більш як 480 культових споруд різних конфесій. Такої кількості храмів не зведено за цей час у жодному регіоні України.

Микола ЯКИМЕНКО.

Фольклорний фестиваль у Шипинцях

Чернівці. У Шипинцях на Кіцманщині відбувся II регіональний фестиваль фольклору «Роде наш красний». У фестивалі взяли участь колективи художньої самодіяльності з Кіцманського, Вижницького, Заставнівського, Кельменецького районів, а також Снятинського району Івано-Франківської області. Побували на фестивалі і гості з Молдови. Дійство розпочалося молитвою за Україну; далі заслужений працівник культури, шипинчанин Ілля Богданюк виконав своєрідний гімн села — пісню «Шипинська земля». Потім кожному колективові для виконання своєї програми надали 15—20 хвилин, а після виступу артистам вручили пам'ятні призи і дипломи. Особливо тепло зустрічали глядачі своїх земляків — шипинсько-лужанський колектив «Червона калина» під керівництвом Зоряни Мошук.

Сергій СУЛИМА.

Любов під замком Кам'янецьким

Хмельницька область. Двосерійну художню телестрічку під робочою назвою «Мости сердечні, або Любов, любов...» зніматимуть столичні кінокомпанії «Паноптикум» та «Респект-фільм» у старовинному Кам'янці-Подільському на Хмельниччині. Ця варіація відомої комедії Карло Гольдоні «Хазяйка заїзду» розігрується в місцевому ресторанно-готельному комплексі «Ксенія», що розташувався на Підзамчі, неподалік Старої фортеці. Господиня цього закладу пані Галина Локай якраз і буде тією героїнею, довкола якої крутитиметься інтрига картини. Головні ролі виконають батько та син Ступки, Емілія Співак, Володимир Скворцов, Олександр Данильченко, а телеведучі Сніжана Єгорова та Світлана Леонтьєва зіграють самих себе. А ще у фільмі буде багато музики та пісень, яку спеціально для нього пише Анатолій Карпов.

Романтичну історію знімальна група обіцяє подарувати українським телеглядачам уже до Нового року.

Віра ШПИЛЬОВА.

Конкурс карикатур

Програма Партнерства з розвитку приватного сектору Міжнародної Фінансової Корпорації спільно з газетами «Голос України» та «ИнвестГазета», журналом Верховної Ради України «Віче», а також Інтернет-ресурсом для підприємців VlasnaSprava. info організують проведення конкурсу карикатур з публікацією найцікавіших робіт на сторінках видань.

Голос України — Газета Верховної Ради України

Власна справа — www.vlasnasprava.info

Віче — Журнал Верховної Ради України

IFC International Finance Corporation — World Bank Group

<u>Тема конкурсу:</u> **«Підприємництво в Україні».**

Організатори конкурсу засновують такі нагороди:

«Суперприз» — за найбільш повне відображення проблем приватного підприємництва в Україні — **1500 грн.**

Далі переможців визначатимуть у 5 номінаціях:

1. Бізнес-середовище в Україні (умови, в яких працюють українські підприємці, проблеми малого і середнього бізнесу).

2. Доступ підприємців до джерел фінансування бізнесу (банківські кредити, лізинг, венчурний капітал тощо).

3. Корпоративне управління на українських підприємствах (права акціонерів, конфлікти, акції, власність, розвиток українських акціонерних товариств тощо).

4. Специфіка аграрного бізнесу в Україні.

5. Конфлікт інтересів (у різних сферах підприємницької діяльності: між власниками, бізнесом і владою, нормами моралі і вигодою тощо).

У кожній номінації:

● **1-ша премія — 800 грн.**
● **2-га премія — 500 грн.**
● **3-тя премія — 300 грн.**

<u>Термін проведення конкурсу:</u>

■ Роботи приймаються починаючи з дати публікації першого повідомлення про конкурс і до 1 листопада 2005 р. включно;

■ Засідання журі — у першій декаді листопада 2005 року.

<u>Умови конкурсу:</u>

1. Кожен художник, який бажає брати участь у конкурсі, надсилає роботи, виконані у будь-якій техніці (у кольорі або чорнобілі).

2. Формат малюнка 210 х 297 мм (А4).

3. До участі в конкурсі допускаються тільки оригінали робіт.

4. Карикатури залишаються в розпорядженні організаторів конкурсу.

5. Після надходження робіт на конкурс до організаторів переходить право публікації карикатур без згоди авторів.

6. На звороті кожного малюнка вкажіть назву номінації, прізвище автора, домашню адресу і контактний телефон.

7. Роботи пересилайте поштою (упаковка робіт повинна убезпечувати їх від пошкоджень під час пересилання).

8. Оцінка карикатур членами журі проводитиметься прямим таємним голосуванням по трьох критеріях:

— відповідність темі конкурсу;
— художній стиль;
— гумористичність.

Про рішення журі, час і місце нагородження переможців конкурсу буде повідомлено на сторінках газет «Голос України» та «ИнвестГазета», журналу «Віче», а також на Інтернет-ресурсі для підприємців VlasnaSprava. info.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Призи. Організатори конкурсу також засновують 10 заохочувальних призів.

Після завершення конкурсу буде проведено виставку кращих робіт.

Роботи надсилайте за адресою: 04070 Україна, м. Київ, вул. Спаська 30-А, Поділ Плаза, блок 2, 6-й поверх, Міжнародна Фінансова Корпорація з позначкою «Конкурс карикатур».

По додатковую інформацію звертайтеся багатоканальним телефоном 490-64-00 до Андрія Гулая.

■ СПОРТ

Вісті звідусіль

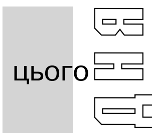
Вітрильний спорт. Москва (Росія). Чемпіонат світу у класі «49er». Участь брали 66 екіпажів з 21 країни. Золоті медалі виборов український вітрильник у складі Георгія Леончука та Родіона Луки. На світових регатах 2001 і 2003 років цей дует ставав призером. І от нарешті здобуто найвищий титул.

Українці за підсумками 12 стартів набрали 104 очки. Два старти виграли, по разу посідали друге і третє місця. Річкова акваторія, мінливий вітер і новий формат перегонів зробили боротьбу посправжньому непередбачуваною. Тому переможець визначився в останніх перегонах.

«Срібло» завоювали британці Кріс Драпер та Саймон Найскокс. Бронзові нагороди в італійців — П'єро та Джанфранко Сібелло. Олімпійські чемпіони Афін, іспанці Мартінес і Фернандес на московській воді посіли четверте місце.

Бокс. Український боксер-суперважковаговик Володимир Вірчис наступної суботи в місті Карлсруе (Німеччина) в поєдинку за титул інтерконтинентального чемпіона WBO вийде в ринг проти Лісандро Езекьюель Діаса з Аргентини. Цей боксер на професіональному рингу провів вісімнадцять боїв, дванадцять із них виграв, у п'яти поступився і один поєдинок завершив унічию. Вірчис виграв усі вісімнадцять боїв на професійному рингу.

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 5-й тур. «Зоря» — «Геліос». 3:0. «Динамо-2» — «Борисфен». 1:0. ФК «Бершадь» — «Оболонь». 0:0. «Карпати» — «Енергетик». 0:0. «Динамо-ІгроСервіс» — «Кримтеплиця». 0:1. «Спартак» І-Ф — «Газівник-Скала». 0:0. «Сталь» — «Спартак» С. 2:0. «Нафтовик-Укрнафта» — ЦСКА. 2:1. «Шахтар-2» — «Поділля». 2:2. **Турнірне становище:** «Зоря» — 13 очок, «Карпати», «Спартак» І-Ф — по 11, «Сталь», «Оболонь» — по 10, «Нафтовик-Укрнафта» — 9, ФК «Бершадь», «Динамо-2» — по 8, «Кримтеплиця», «Шахтар-2» — по 7, «Борисфен» — 5, «Поділля», «Геліос» — по 4, «Спартак» С, «Газівник-Скала», «Енергетик», ЦСКА — по 3, «Динамо-ІгроСервіс» — 2.

цього дня

7 ВЕРЕСНЯ

■ 1812 р. Бородінська битва.
■ 1870 р. Народився російський письменник Олександр Купрін. Перші твори видав у Києві.
■ 1891 р. Перші українські емігранти прибули до Канади.
■ 1923 р. Створено Інтерпол.
■ 1969 р. В Україні вперше урочисто відзначено День освіти.
■ 1990 р. У Києві відкрився І Міжнародний фестиваль української поезії «Золотий гомін».

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

▸ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
▸ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
▸ Рукописів не повертаємо.
▸ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
▸ При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775. для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн. та 2,00 грн. для підприємств і організацій — 6,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

СПДФО Гайденко В. І. (Друкарня «Нормальные цены») 61068, м. Харків, вул. Тарасівська, 2а. Зам. 345

ВАТ «Видавництво «Вільна Україна» 79026, м. Львів, вул. В. Великого, 2. Зам. 489

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13. Зам. 3306

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos